

MORAVAC

STOČNA HRANA

Od sada svaki džak prolazi kroz najstrože kontrole kvaliteta, jer tvoje blago zaslužuje samo idealne mešavine hranljivih sastojaka

GARANTOVAN PRIRAST ZA SIGURAN PROFIT

www.moravac.co.rs

MEDINO magazin

BAGREMOV
MED

PROCEDURE I
PRAVILA PRILIKOM
OTKUPA MEDA

ŠVAJCARSKA
VLADA PODRŽAVA
MLADE PČELARE
PČELARSKO
DRUŠTVO UŽICE
ORGANSKI MED

Medino

Izdanje broj 3
Jun 2015.

Argus Ras

NOVO! NOVO! NOVO!
MEDENKO FORTE

Medne pogače

MEDENKO

- Rojevi
- Matice
- Pčelinja društva
- Pribor
- Sve za savremeno pčelarstvo

**dijetetski
suplementi
za pčele**

Proizvođač:

MATEX
ŠABAC

(015) 335-274, (060) 335-27-45
E-mail: matijamatex@gmail.com

u ovom broju

MEDINO MAGAZINA

Urednik: Dušan Dopuđa
Tiraž: 1250 komada

Medino Magazin je besplatan i
distribuiran se Medino partnerima,
profesionalnim pčelarima i udruženjima pčelara.
Period objavljivanja četvoromesečno.

Medino d.o.o. Krnjevo
Bulevar Oslobođenja 29
11319 Krnjevo, Srbija
www.medino.rs

Pozdravna reč 4
Više pčela i više meda za slađi i bogatiji život

Novosti 5
Novo u Medinu

Medino Partner 7
Švajcarska vlada podržava mlade pčelare

Otkup meda 9
Procedura i pravila prilikom otkupa meda

Kvalitet na prvom mestu 13
Kvalitet bagremovog meda iz Srbije, Organski med

Pčelar domaćin 15
Aleksandar Pantić iz Mladenovca

Pčelar domaćin 16
Dragan Nikolić iz Velike Plane

Pčelar domaćin 17
Milić Jorgovan iz Žagubice

Okupljanje pčelara 18
Aktuelna okupljanja i druženje pčelara

Društvo pčelara 19
Pčelarsko društvo Užice

Vesti iz sveta 21
Dešavanja i zanimljivosti iz sveta meda

Lokalne vrste, globalna popularnost 25
Bagremov med

Slatki kutak 27
Recepti sa Krnjevac medom

златна медаља за квалитет
са Новосадског сајма

Пчеларска радња
НЕКТАР
Крагујевац

- израда и продаја сатних основа
- замена и откуп воска
- израда погача за прихрану пчела
- откуп меда и прополиса
- продаја

Телефон/факс
034/371 501
Производња погача
034/562 296
Производња воска
034/334 599
Мобтел: 063/640 144

www.nektarkg.com nektarkg@eunet.com

Medino

BROJ 1 OTKUPLJIVAČ MEDA U SRBIJI

026 821 080
otkup@medino.rs

MEDINO OTKUP MEDA

Modeli otkupa meda

I stari model

- 1) Prijava call centru ili putem emaila
- 2) Dolazak uzorkivača
- 3) Analiziranje u laboratorijama
- 4) Dovoz meda
- 5) Javljanje težine izmerenog meda
- 6) Dostavljanje dokumentacije za uplatu
- 7) Uplata

III uzorak poslat poštom (UPP)

- 1) Prijava call centru ili putem emaila
- 2) Slanje uzorka poštom po uputstvima operatera
- 3) Analiziranje uzorka koji je pčelar dostavio
- 4) Dovoz meda
- 5) Uzorkovanje u Medinu

II novi model (NM)

- 1) Prijava call centru ili putem emaila
- 2) Dovoz meda
- 3) Uzorkovanje u Medinu
- 4) Analiziranje u laboratorijama
- 5) Javljanje težine izmerenog meda
- 6) Dostavljanje dokumentacije za uplatu
- 7) Uplata

Prednost: Ubrzan otkup

- 6) Analiziranje uzorka uzetog direktno iz posuda
- 7) Javljanje težine izmerenog meda
- 8) Dostavljanje dokumentacije za uplatu
- 9) Uplata

Prednost: Ubrzan otkup, posebno za udaljene krajeve

Obavezujemo se da ćemo u što kraćem roku sprovesti proces otkupa na obostrano zadovoljstvo pčelara i Medina.

Ivan Grujić, generalni direktor kompanije Medino

pozdravna reč

VIŠE PČELA I VIŠE MEDA ZA SLAĐI I BOGATIJI ŽIVOT.

Poštovani pčelari i ljubitelji meda,

Želeo bih da Vam poželim uspešnu 2015. godinu, kao i sve naredne godine i da Vam se zahvalim na poverenju koje ste ukazali našoj kompaniji u prethodnim godinama. Mi ćemo ukazano poverenje sigurno opravdati kroz promociju veoma kvalitetnog srpskog meda u svetu. Kompanija „Medino“ će u narednom kao i u prethodnom periodu, biti usredsređena prevashodno na pčelarstvo i pčelare koji predstavljaju prvi stub kompanije. Drugi stub naše kompanije, ali ne manje bitan predstavlja kvalitet meda zbog koga je kompanija „Medino“ postala izuzetno cenjena kako na domaćem tržištu tako i u inostranstvu. Kompanija „Medino“ će nastaviti sa širenjem svojih aktivnosti na ostala inostrana tržišta, promovisati kvalitet srpskog meda i na taj način doprinosti rastu interesovanja i tražnje za srpskim medom, a samim tim rastu njegove cenjenosti.

Kao i prethodnih godina, kompanija „Medino“ će se maksimalno truditi i dati svoj doprinos da se pčelarstvo u Srbiji podigne na najviši mogući nivo kroz programe edukacije i akcije davanja podsticaja ljudima koji se žele baviti pčelarstvom, prevashodno mladima.

Kao pčelar sa tek dvogodišnjim iskustvom uvideo sam potencijal koji pčelarstvo ima u Srbiji. Taj potencijal se odnosi na sve ljude koji žele da upravljaju svojim životom nezavisno od prilika u društvu, nivoa siromaštva i nezaposlenosti, pa tako pčelar koji poseduje oko 100 selećih košnica može sebi i svojoj porodici obezbediti pristojan život uz veoma zdravo radno okruženje i posao koji oplemenjuje uz godišnji odmor u trajanju od četiri meseca od novembra do marta.

Pčelarim sa DB košnicama i sve zasluge za moj brzi razvoj u svetu pčelarstva dugujem mome učitelju i mentoru gospodinu Dušanu Blagojeviću, pčelaru iz Velikog Orašja kod Velike Plane koji mi i dalje svakodnevno prenosi svoje znanje i iskustvo. Do kraja ove kalendarske godine moj pčelinjak brojaće 30 košnica. Do sada sam uspeo da pčelarstvom „zarazim“ još petoro mladih ljudi koji su ove godine počeli da pčelare uz mene. Voleo bih da svako od Vas – čitalaca bude prenosilac ove divne „zaraze“ u svom okruženju kako bi Srbija konačno iskoristila svoje prirodno-geografske potencijale u vidu povećanja proizvodnje meda i pčelinjih društava, ali ne smemo zaboraviti i efekte pčelarstva na druge grane poljoprivrede kroz oprašivanje i sledstveno tome povećanje prinosa.

S poštovanjem,

Ivan Grujić,
Generalni direktor kompanije Medino

NOVO U MEDINU

Dijetetski proizvodi „Medino” upisani su u bazu podataka Ministarstva zdravlja

U apotekama će se uskoro naći sledeći dijetetski proizvodi, dodaci ishrani: „Krnjevac” matični mleč u medu, „Krnjevac” mleč i polen u medu, „Krnjevac” mleč, propolis i polen u medu, „Krnjevac” propolis kapi. To omogućava uverenje da su ovi proizvodi upisani u bazu podataka koju vodi Ministarstvo zdravlja na osnovu člana 22. i člana 23. Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih proizvoda („Službeni glasnik RS”, br. 45/2010, 27/2011, 50/2012). Deklaracije preparata su na srpskom jeziku. Na deklaraciji su date informacije o sadržaju aktivnih komponenti u 100 g proizvoda i u jednoj kašičici, podaci o energetske vrednosti i sadržaju hranjivih materija. Uputstvo predviđa da se preparati koriste kao dopuna ishrani bogatoj energijom, za održavanje vitalnosti i opšteg zdravlja organizma, imunog sistema i radne sposobnosti. Mleč i polen su posebno značajni za sportiste i osobe koje su izložene stresu. Pravilnik je uveo red na tržištu, jer se pored bezbednosti proizvoda, posebna pažnja posvećuje i zdravstvenim izjavama.

Krnjevac na rafovima u Crnoj Gori

Kompanija „Medino” d.o.o. iz Krnjeva i kompanija „Expo Commerce” iz Kotora, potpisali su ugovor o distribuciji proizvoda kompanije „Medino” iz Krnjeva za područje Crne Gore. Ovim ugovorom je omogućeno da se proizvodi kompanije „Medino” nađu na tržištu Crne Gore, a potrošačima je pružena prilika da konzumiraju vrhunski med iz Srbije, kao i ostale proizvode „Medina”. Ugovorom je definisano da će kompanija „Expo Commerce”, vršiti distribuciju i prodaju meda i drugih proizvoda kompanije „Medino” na teritoriji Crne Gore, koristeći svoje ime kao autorizovani generalni distributer i da će se starati o povećanju obima prodaje „Krnjevac”

meda, tako što će obezbediti i olakšati put proizvoda od proizvođača do potrošača. Med iz Krnjeva biće dostupan potrošačima širom Crne Gore i oni će biti u mogućnosti da nabave veoma kvalitetne proizvode. Marketinškim akcijama promovisaće se proizvodi „Medina”, a samim tim će se promovisati i med iz Srbije.

Kompanija „Expo Commerce” osnovana je 1991. godine, sa sedištem u Kotoru, u Crnoj Gori. Za to vreme kompanija se razvijala i izrasla u modernu kompaniju koja se bavi: zastupanjem, uvozom i distribucijom proizvoda široke potrošnje poznatih svetskih kompanija; pružanjem usluga iz oblasti marketinga, trade marketinga i PR; pružanjem logističkih usluga. Karakteriše ih efikasna, brza i kvalitetna usluga, što potvrđuju i sertifikati YUQS, IQ NET, ISO 9001:2008 i HACCP.

Kao privatna firma, kompanija se prvobitno bavila trgovinom i uslugama na veliko i malo. Svojom stvaralačkom radozljivošću i stručnim znanjem, kompanija je rasla i stasala u firmu sa širokim poslovnim aktivnostima, koja je u mogućnosti da pruži kompletnu uslugu za korisnike od izlaska robe iz fabrike do njenog izlaganja na policama i komunikacije sa potrošačem. Njihova prodajna mreža pokriva sva naseljena mesta u Crnoj Gori i jedni su od vodećih kompanija za delatnost koju obavljaju.

Vizija kompanije „Expo Commerce” je da ostanu vodeća kompanija u Crnoj Gori u segmentu svojih delatnosti, uz jačanje pozicije na tržištu jugoistočne Evrope.

„Medino” od ove saradnje očekuje da se brend „Krnjevac”, plasira na inostranom tržištu kao vrhunski proizvod, čime će se na najbolji način reklamirati 100% prirodni med srpskih pčelara. Strategija „Medina” je da uz pomoć kompanije „Expo Commerce” i trgovine na malo snabdeva sve supermarkete, megamarkete i hipermarkete, gde će kvalitet srpskog meda, odnosno „Krnjevca”, biti poznat na celoj teritoriji Crne Gore.

Kompanija Medino ugostila pčelare iz Norveške

Tokom maja meseca 15 pčelara iz Norveške, posetilo je kompaniju Medino iz Krnjeva. Ova studiska poseta je ostvarena u saradnji sa kompanijom „Honningcentralen” SA iz Norveške koja se bavi pakovanjem i prodajom meda, a delegaciju ove kompanije predvodio je direktor prodaje. Pčelare iz Norveške primio je generalni

direktor kompanije Medino Ivan Grujić sa svojim saradnicima i tom prilikom se gostima zahvalio na poseti pozeleo ugodan boravak u kompaniji Medino, i naglasio „da su ovakve posete veoma važne zbog unapređenja saradnje i razmene iskustava”, on ih je upoznao sa svim procesima u kompaniji, a u nastavku posete obišli su pogone Medina i upoznali se sa proizvodnim programom kompanije. Gosti su imali prilike da degustiraju različite vrste medova, koji se nalaze u ponudi kompanije Medino, a imali su priliku i da degustiraju ovogodišnji bagremov med pčelara Ivana Radosavljevića, koji je inače zaposlen u Medinu. Norveški pčelari su obišli i pčelinjak poznatog pčelara iz Velikog Orašja kod Velike Plane, Dušana Blagojevića, on im je predstavio svoje pčelarsko domaćinstvo i posebno se osvrnuo na radove u pčelinjaku za vreme bagremove paše. Ova poseta je planirana i organizovana u vreme cvetanja bagrem u Srbiji. Pre posete kompaniji Medino gosti su posetili Kamenovo gde su imali priliku da vide cvetanje bagrema i pčelinjake na točkovima. Norveški pčelari su bili zadiivljeni cvetanjem bagrema jer prema njihovim rečima, kod njih ova biljka ne postoji. U Norveškoj je glavna pčelinja paša od maline od koje u perfektnim godinama uspevaju da prikupe i do 80kg po jednoj košnici. Jedina druga paša je livadska, tako da Norvežani 2 puta sele svoje košnice.

„Medino” laboratorija u svoj rad uvela i analizu odnosa šećera glukoze i fruktoze u medu

„Medino” laboratorija je unapredila svoj rad i počela da određuje odnos fruktoze i glukoze u medu pomoću enzimskih testova, koji imaju široku upotrebu kao analitička sredstva u analizi raznih prehrambenih proizvoda. Med je mešavina šećera, vode i drugih

sastojaka. Ugljeni hidrati su glavni sastojak meda i njihov udeo je 73-83%. Najzastupljenije su fruktoza, s učešćem od 33,3-40,0% (prosečno 39,1%) i glukoza, s učešćem od 25,2%-35,3% (prosečno 30,3%). Ova dva monosaharida čine 88-90% ukupnih ugljenih hidrata, daju medu slatkoću, energetske vrednosti i utiču na fizička svojstva kao što su viskoznost, gustina i sklonost kristalizaciji.

Odnos fruktoze i glukoze (F/G) je specifičan za pojedine vrste meda. Bagrem je bogat fruktozom (F/G 1,5-1,7). Odnos ova dva šećera je vrlo bitan, jer se pomoću njega može odrediti i predvideti tendencija kristalizacije. Količina i odnos pojedinih ugljenih hidrata u medu, zavisi pre svega od njegovog botaničkog i geografskog porekla, ali i od sastava i intenziteta lučenja nektara. Testovi su zasnovani na kvalitetnim enzimima, koji omogućavaju precizna merenja. Odobrene su od strane

međunarodnih organizacija. Sem reagensâ za određivanje odnosa glukoze i fruktoze, koristimo i spektrofotometar pomoću kojeg merimo apsorbciju (na talasnoj dužini od 340 nm). Većina kupaca meda iz inostranstva limitira odnos F/G, te je ova nova analiza značajna za unapređenje rada sektora kvaliteta. Prve rezultate smo uporedili sa rezultatima dobijenim u evropskim laboratorijama i možemo biti vrlo ponosni jer naši rezultati ne odstupaju od rezultata dobijenih u velikim i poznatim laboratorijama.

JUPITER KOMERC je porodična firma osnovana 1992. godine koja se bavi proizvodnjom opreme za pčelarstvo.

- proizvodnja svih vrsta košnica i delova
- sve vrste ramova
- pčelarski pribor
- proizvodnja meda
- kozmetika na bazi pčelinjih proizvoda
- ambalaža za med
- otkup i prodaja voska

Preduzeće za proizvodnju, promet i marketing
JUPITER KOMERC d.o.o.
 Naselje Mirotin, 31230 Arilje

Miće Pećinar
 tel/fax: 031/893-341, mob: 065/614-18-66
 e.mail: micopecinar@gmail.com
 www.jupiter-komerc.co.rs

ŠVAJCARSKA VLADA PODRŽAVA MLADE PČELARE

Projekat „Razvoj privatnog sektora II” (PSD) koji sprovodi Regionalna razvojna agencija „Zlatibor” iz Užica, a finansira vlada Švajcarske, preko Švajcarske agencije za razvoj i saradnju u Srbiji, teži unapređenju mogućnosti za zapošljavanje i povećanju prihoda, pre svega u jugozapadnoj Srbiji (Zlatiborski, Moravički, Raški i Kolubarski okrug) u sektorima turizma i tradicionalnih proizvoda. Regionalna razvojna agencija „Zlatibor” iz Užica, nastala je na osnovu identifikovanih potreba opština zlatiborske oblasti, transformacijom Regionalnog centra za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetništva „Zlatibor” d.o.o. Regionalni centar za razvoj MSPP „Zlatibor” osnovan je 2002. godine, u okviru projekta „Nefinansijska podrška MSP u Srbiji”, koji finansira Evropska unija, a realizuje Evropska agencija za rekonstrukciju, dok su osnivači Regionalnog centra za razvoj MSPP „Zlatibor”: vlada Republike Srbije, Skupština opštine Užice, Regionalna privredna komora Užice, Opšte udruženje preduzetnika Užica, Vojvođanska banka A.D. Novi Sad, Alpha bank Srbija A.D. Beograd. Regionalna razvojna agencija „Zlatibor” učestvuje u nizu od preko dvadeset projekata, a treba navesti da saraduje sa programima: EU programi (Adriatic, South-east Europe, CBC (SRB-BiH, SRB-MNE, SDC, US AID,) i dr. Program razvoja privatnog sektora (PSD), se zasniva na strategiji koja je usmerena ka stimulanju građana i privrednika tržišnih učesnika da prepoznaju i iskoriste šanse za rast i razvoj u sektorima turizma i tradicionalnih proizvoda. Namera je da se na ovaj način povećaju zapošljavanje i prihodi radnika, posebno mladih i žena, kao i privatnog sektora u jugozapadnoj Srbiji, te da se model rasta ove teritorije primenina celu Srbiju. Druga faza PSD programa je otpočela u julu 2013. godine, a završava se u maju 2017. godine. Uz podršku partnera, PSD planira da domaja 2017. godine doprinese: kreiranju 160.000 dodatnih noćenja domaćih i 20.000 dodatnih noćenja stranih turista, kreiranju 11 miliona CHF dodatnog profita od strane 1.600 MSP, domaćinstava ili zaposlenih, kao istvaranju 1.000 dodatnih radnih mesta sa punim radnim vremenom. Da bi stanovnici i privreda Srbije imali što veću korist od programa, PSD saraduje sa brojnim partnerima, kao što su: Nacionalna služba za zapošljavanje, Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija, turističke organizacije, Skijališta Srbije, asocijacije privatnog sektora, privatne kompanije kao što je „Medino”, hoteli, turističke agencije i tur-operateri, poljoprivredne stručne i savetodavne službe i učesnici u lancu vrednosti tradicionalnih proizvoda. Uvidevši ogroman potencijal pčelarstva u Srbiji koji nije dovoljno iskorišćen, kao i prepreke za rast ovog sektora, PSD je odlučio da kreira program podrške namenjen pre svega mladima i ženama koji žele da počnu da se bave

pčelarstvom. PSD je prepoznao da mladi i žene nemaju dovoljno informacija i znanju o mogućnostima koje im pruža pčelarstvo, kao i da ne postoji adekvatan program koji bi ovim grupama lica pružio podršku za ozbiljnijim bavljenjem pčelarstvom. Veoma važnu ulogu u razvoju pčelarstva u Srbiji imaju i kompanije koje se bave otkupom, pakovanjem i prodajom meda pa je PSD prezentovao projekat i model podrške pčelarima početnicima kompaniji „Medino” iz Krnjeva, najvećoj kompaniji u ovom regionu u ovoj delatnosti.

Kompanija „Medino” ima dugoročnu strategiju za razvoj pčelarstva u Srbiji i povećanje proizvodnje meda. Sprovodeći tu strategiju, kompanija „Medino” se uključila u projekat i podržala ga organizaciono i finansijski. Osnova modela podrške se ogleda u podizanju svesti kod mladih ljudi o značaju i potencijalima za zapošljavanje i profitabilnosti koje pruža pčelarstvo, savetodavnoj i finansijskoj podršci koja se pruža pčelarima početnicima. Finansijska osnova intervencije se ogleda u podršci pčelarima početnicima da sa što manje sopstvenih sredstava formiraju pčelinjak sa 15 pčelinjih društava, koji će im doneti zaradu i omogućiti da u narednim godinama ulažu u njegovo proširenje. Projektom je predviđeno formiranje 120 novih pčelinjaka, gde će nezaposlena lica moći da započnu sa pčelarenjem, uz subvenciju. Regionalna razvojna agencija je tokom realizacije ovog projekta konkatirala i anketirala pčelarska udruženja sa teritorije koju pokriva PSD program, što je važno zbog sagledavanja stanja u pčelarstvu ovog regiona, kao i zbog promocije samog projekta potencijalnim korisnicima. Jedan od važnih uslova za dobijanje subvencije je da svaki početnik ima mentora pčelara, koji ima dugogodišnje iskustvo u pčelarstvu i koji poseduje registrovano gazdinstvo i pčelinjak. Mentor pčelar ima obavezu da nadgleda rad mladog pčelara, savetuje ga i materijalno garantuje da će mladi pčelar razviti svoj pčelinjak i isplatiti košnice i rojeve u medu.

Ovakav koncept subvencionisanja je važan, jer mladi pčelari dobijaju i stručnu podršku od iskusnijih kolega, što garantuje uspeh ovom projektu. U formiranju pčelinjaka zajedno participiraju PSD program koji bespovratno subvencioniša pčelare sa 9 košnica sa rojevima, kompanija „Medino” iz Krnjeva koja kreditira nabavku 4 košnice sa rojevima i ovaj deo pčelar vraća u protivvrednosti u medu, a 2 košnice pčelar sam nabavlja svojim sredstvima. Na ovaj način se nezaposlenim licima omogućava podrška da sa što manje sredstava počnu da se bave pčelarstvom. Projektom je predviđeno da se podrška za razvoj pčelarstva usmeri pre svega prema

ranjivim grupama pa prednost prilikom odabira kandidata imaju mladi i žene, a osnovni uslov za konkurisanje na ovom projektu je da je lice nezaposleno i da se nalazi na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje. Rok za prijavu trajao je do 31. marta, a na konkurs se prijavio veliki broj zainteresovanih mladih pčelara, što je dokaz da se u Srbiji pčelarstvo prepoznaje kao zanimljivo zanimanje i da sa ovakvim projektima treba nastaviti. Mladi pčelari će svoje košnice i rojeve dobiti tokom juna ili početkom jula, pa ukoliko vremenski uslovi dozvole, možda će se zasladiti medom koji proizvedu na svojim novim pčelinjacima. PSD veruje da će novi poslovni model dovesti do sistemskih promena u ovom segmentu tradicionalne proizvodnje. Odnosno, da će se putem uvođenja novih paketa podrške od strane preduzeća koja se bave prometom meda, prema svojim kooperantima – pčelarima unaprediti tržišni sistem proizvodnje meda i podstaći rast pčelarstva u Srbiji, što će kao krajnji rezultat imati nova zapošljavanja i povećanje prihoda u ovom sektoru.

Medino se uključio u projekat razvoja pčelarstva

Projekat formiranja 120 novih pčelinjaka u Srbiji je voma važan za kompaniju „Medino” i ni u jednom trenutku se nije dvoumila da li da podrži realizaciju ovako važnog projekta. Medino je posvećen razvoju i unapređenju srpskog pčelarstva. Ovim projektom pružiće se šansa za posao mladim ljudima koji se nalaze na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje, da za sebe obezbede prihode, ali će se istovremeno unaprediti i srpsko pčelarstvo, jer će se povećati proizvodnja

Projekat formiranja 120 novih pčelinjaka u Srbiji je voma važan za kompaniju „Medino” i ni u jednom trenutku se nije dvoumila da li da podrži realizaciju ovako važnog projekta. Medino je posvećen razvoju i unapređenju srpskog pčelarstva. Ovim projektom pružiće se šansa za posao mladim ljudima koji se nalaze na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje, da za sebe obezbede prihode, ali će se istovremeno unaprediti i srpsko pčelarstvo, jer će se povećati proizvodnja kvalitetnog meda, što će omogućiti veći izvoz i obezbediti devizni priliv za našu zemlju. Kompanija „Medino” aktivno učestvuje u projektima koji se tiču edukacije pčelara, kroz donacije pčelarskim udruženjima za potrebe stručnih predavanja na teme iz oblasti pčelarstva. Osim toga, kompanija „Medino” aktivno učestvuje u projektima koji se tiču uvođenja novih ljudi u svet pčelarstva, posebno mladih ili ih sama osmišljava. Kroz obe vrste aktivnosti, ciljevi su aktivno učešće u smanjenju nezaposlenosti, odnosno promocija samozapošljavanja, promocija pčelarstva kao hobija ili profesije usled sve većih mogućnosti koje pčelarstvo pruža. Kompanija „Medino” se u ovaj projekat uključila pružajući logističku podršku za sprovođenje ovog projekta, kroz aktiviranje svog kol-centra, upotrebe infrastrukture koju kompanija poseduje, kao i stručnog rada zaposlenih u kompaniji „Medino” na ovom projektu. Kompanija „Medino” je odlučila da kreditira nabavku 4 košnice sa pčelama, koja predstavljaju učešće mladih pčelara u ovom projektu. Oni su u obavezi da ove košnice plate u medu, kada med predaju na otkup „Medinu”. Na ovaj način su omogućili početnicima da sa malo novca formiraju pčelinjake od 15 društava.

Za kompaniju „Medino” je ovo tek početak rada na projektima ovog tipa i svakako će u budućnosti biti sve više akcija i projekata. Cilj je uključivanje novih ljudi u pčelarstvo, spuštanje starosne strukture ispod trenutne kroz uvođenje mladih, radno sposobnih ljudi u pčelarstvo kao veoma unosnog posla. Potrebno je edukovati mlade i informisati ih o prednostima koje pčelarstvo pruža kako na zdravstvenom polju, tako i na finansijskom, jer jedna porodica može veoma lepo živeti ukoliko pčelarstvo prihvati kao porodični biznis, u kojem će svaki član porodice aktivno učestvovati. Nažalost, stiže se utisak da je dostupnost informacija o prednostima pčelarstva u odnosu na druge oblasti poljoprivrede veoma niska.

PROCEDURE I PRAVILA PRILIKOM OTKUPA MEDA

otkup meda

Procedure i pravila prilikom otkupa meda

Zbog velikog interesovanja i početka nove otkupne sezone, odlučili smo da ponovo objavimo intervju sa Ivanom Ivićem u kojem je on detaljno objasnio procedure otkupa kompanije „Medino” iz Krnjeva koje će važiti i ove godine. Većina pčelara u Srbiji poznaje Ivana Ivića, glavnog menadžera za otkup meda kompanije „Medino” iz Krnjeva. Ivan je tokom godina prilikom kontakta sa pčelarima izgradio odnos poverenja koji je jako bitan u ovom veoma odgovornom poslu. Ovo je vrlo složen proces i obuhvata uzorkovanje, logistiku transporta, organizaciju ljudi u transportu, dovoz meda, otpremu ambalaže pčelarima, prijem meda, kontrolu celokupnog sektora otkupa i rešavanje kako većih tako i manjih problema na terenu, kao i zahteva pčelara, radi poboljšanja procesa otkupa. Kada je reč o stanju u pčelarstvu, Ivan Ivić je svakako jedan od najpupćenijih ljudi u Srbiji, jer svakodnevno komunicira sa velikim brojem pčelara. Zamolili smo Ivana da

nam pojasni sâm proces otkupa meda, kao i pravila koja važe u kompaniji „Medino”.

Kako započinje otkup meda i koji su načini za prijavu pčelara za otkup meda?

Pčelari koji žele nama da predaju med, treba da kontaktiraju operatere u našem kol-centru na broj 026/821-080 ili da putem imejla otkup@medino.rs dostave neophodne podatke, kako bi se registrovali u našoj bazi podataka i postali naši kooperanti za buduću saradnju. Da bi započeo proceduru otkupa meda, pčelar treba da ponudi med za otkup. Na jednom mestu mora imati minimalnu količinu od 600 kg meda, a minimalna količina po vrsti meda za uzorak mora biti minimum 300 kg. Prilikom prijavljivanja je potrebno da pčelar da svoje osnovne podatke operateru, a podaci koji su potrebni za otkup su: Ime i prezime, mesto stanovanja, poštanski broj, adresa stanovanja, broj

mobilnog i fiksnog telefona, imejl adresa (ukoliko pčelar ima), broj poljoprivrednog gazdinstva i matični broj, kao i broj košnica. Nakon toga treba da prijavi količinu i vrste meda koje nudi. Prilikom otkupa meda svaki pčelar mora da dostavi određene foto-kopije dokumenata koje se zahtevaju prilikom otkupa meda, to su: foto-kopija lične karte, foto-kopija namenskog računa iz banke (račun na koji možemo uplatiti novac), potvrdu o aktivnom statusu gazdinstva (gazdinstvo mora biti aktivno za godinu u kojoj se predaje med) i uverenje o zdravstvenom stanju pčela. Ove foto-kopije se mogu dostaviti putem faksa, imejla, pošte ili ih mogu preuzeti vozači kada dođu po med. U slučaju da pčelar nema prijavljeno gazdinstvo na svoje ime, a gazdinstvo se vodi na nekog od ukućana (otac, deda, majka...) svu potrebnu dokumentaciju, kao i osnovne podatke, mora dostaviti na ime nosioca gazdinstva, a ne na svoje ime. Ni u kom slučaju se ne sme desiti da pčelar ostavi svoje podatke (na svoje ime), a da poslata dokumentacija glasi na drugo ime.

Postoje tri načina otkupa meda za pčelare koji saradjuju sa nama, a pčelar može da odabere onaj koji mu najviše odgovara:

I – Stari način otkupa meda

Stari način uzorkovanja meda funkcioniše na sledeći način. Pčelar se javi našem kol-centru nakon čega se izvrši njegovo prijavljivanje. Posle izvesnog vremena, kada se prijavi dovoljan broj pčelara u njegovoj okolini, šalje se uzorkivač na teren, pčelar dobija obaveštenje dan ili dva ranije da će uzorkivač doći i uzorkovati med. Uzorkivač dolazi kod pčelara, uzima uzorak za određenu vrstu meda i plombira buriće. Ove plombe ostaju na burićima sve dok se med ne preuzme. Uzorak se donosi u laboratoriju kompanije „Medino” i u druge laboratorije u zemlji i svetu gde se vrše analize. Nakon analiza uzorkovanog meda, pčelar dobija obaveštenje o ishodu analiza. Ukoliko su analize pozitivne, med se klasifikuje i pčelar dobija obaveštenje o konačnoj ponudi

za otkup. Ako pčelar prihvati ponudu, što je najčešći slučaj, u određenom vremenskom periodu se šalje kamion da preuzme med. Takođe, pčelar dobija obaveštenje dan-dva ranije o dolasku našeg kamiona po med. Med se dovozi u „Medino” i meri. Nakon merenja, pčelar dobija obaveštenje o količini preuzetog meda. Ukoliko je pčelar saglasan sa količinom izmerenog meda i ako ima svu potrebnu dokumentaciju, vrši se isplata za isporučen med. Isplata meda se vrši u roku od 3 dana od dana preuzimanja meda (rok od 3 dana je naznačen zbog toga što se procedura preuzimanja meda može odvijati i tokom vikenda ili za vreme praznika kada banke ne rade). Ako pčelar kojim slučajem posumnja u merenje i ne složi se merenjem, postupak merenja se ponavlja uz tročlanu komisiju. Ukoliko i tada pčelar nije zadovoljan ishodom merenja meda, on može doći i prisustvovati merenju (što utiče na vreme i probiranje roka isplate). Da bi se izvršila uplata, neophodna je sva prateća dokumentacija. Ukoliko pčelar nema svu potrebnu dokumentaciju,

uplata se ne može izvršiti (takođe se probija rok od 3 dana, sve dok se ne dostavi potrebna dokumentacija). Pčelar treba da ima u vidu postojanje plana uzorkovanja u određenom pčelarskom regionu, koji se pravi u skladu sa količinom meda prijavljenom za uzorkovanje u tom regionu. Pčelari treba da budu strpljivi i sačekaju da se u njihovom kraju prijavi dovoljan broj pčelara i da količina meda za uzorkovanje bude dovoljna, kako bi put bio isplativ za našeg uzorkivača. Ovakav plan se pravi i onda kada konačno preuzimamo med, a za dolazak kamiona je neophodna dovoljna količina meda. Prema mom iskustvu, proces otkupa se najbrže odvija ukoliko se pčelari u svom društvu organizuju i prijave veće količine za uzorkovanje i otkup.

II – Uzorkovanje meda po novom modelu

Po novom modelu, med se preuzima od pčelara bez prethodne analize na terenu. U ovom slučaju, uzorkovanje se vrši u „Medinu” po prijemu meda. Ovaj

model funkcionise na sledeći način. Pčelar se prijavi kol-centru i ostavlja podatke, kao i informaciju o proceni količine meda koji nudi. Kada kamion krene u njegovom pravcu, pčelar dobija obaveštenje da će kamion doći da pokupi med koji je prijavljen. Vozač dolazi, plombira ambalažu i dovozi med u objekat „Medina”. Kada med stigne, uzima se uzorak i odnosi na analizu u laboratoriju. Nakon analize meda, pčelar dobija obaveštenje o ishodu analize . Ukoliko pčelar ne prihvati rezultate analize, postoje dve procedure. Ukoliko do neslaganja dodje zbog klasifikovanja meda, med se vraća pčelaru o trošku „Medina”. Na primer, ako pčelar prijavi livdski med, a u laboratoriji se nakon odrađene analize utvrdi da med ne zadovoljava parametre livadskog meda, taj med možemo otkupiti samo kao cvetni. Ukoliko se pčelar ne slozi sa time, med vraćamo o sopstvenom trošku. Ali ako se u laboratoriji utvrdi da u medu ima nedozvoljenih supstanci, npr. antibiotika, secera... Pčelar mora doći po med u sopstvenoj režiji i sâm transportovati nazad svoj med. Znači, ukoliko se pčelar ne složi oko klasiranja meda, med mi vraćamo o našem trošku, a ukoliko se utvrdi prisustvo neke nedozvoljene supstance, pčelar mora doći da preuzme med o svom trošku.

Ukoliko se složi sa analizom, pčelaru se upućuje konačna ponuda za med uz koju se daje nalog za merenje i pčelar dobija obaveštenje o ishodu merenja. Ako pčelar kojim slučajem posumnja u merenje i ne složi se merenjem, postupak se proverava uz tročlanu komisiju. Ukoliko pčelar i tada ne bude zadovoljan ishodom merenja njegovog meda, može doći i prisustvovati merenju (što utiče na vreme i probijanje roka isplate). Sva ostala pravila koja se odnose na dokumentaciju i način plaćanja, ista su kao u prvom načinu otkupa. Prednost ovog modela je brži otkup meda, čime smo smanjili jedan korak u otkupu, a to je uzorkivač na terenu.

III – Slanje uzoraka poštom

Model slanja uzorka poštom je jednostavan i razlikuje se u odnosu na ostale procese otkupa u tome što med uzorkuju sami pčelari i uzorke meda šalju poštom u „Medino”. Ovaj model funkcionise na sledeći način. Pčelar se javi našem kol-centru, nakon čega se vrši njegovo prijavljivanje. Nakon prijave, pčelar prijavljuje količine meda

i treba da odabere model otkupa prema kojem se uzorak meda šalje poštom. Pčelar sâm vrši uzorkovanje svoga meda i šalje nama poštom uzorak. Pčelar je u obavezi da uzme uzorak iz svakog bureta jedne vrste meda, (ukoliko postoji više burića) i uzorak stavi u jednu teglu. Ukoliko pčelar nudi različite sorte, za svaku sortu treba da napravi različit uzorak. Primer: ako pčelar ima 3 bureta bagrema, uzima uzorak iz svakog bureta i stavlja u jednu teglu. Vrlo je bitno da se uzorak uzme iz svih posuda. Na teglu lepi nalepnicu i upisuje svoje ime i prezime, vrstu i količinu meda. Uzorak šalje na adresu „Medina”. Nakon pristizanja uzorka meda, radi se analiza. Posle analize, pčelar dobija obaveštenje o rezultatima i na osnovu njih dobija konačnu ponudu za med. Ako se složi sa analizama i ponudom, dolazi se po med kod pčelara. Pčelar dobija obaveštenje o vremenu dolaska kamiona po med dan-dva ranije. Vozači plombiraju ambalažu i dovoze med. Kada med stigne u „Medino” radi se kontraanaliza meda koji je pčelar poslao kako bi se potvrdila ispravnost meda i poklopila sa analizom (uzorkom) koji je pčelar poslao. Zato je veoma bitno da pčelar uzme uzorak iz svakog bureta. Ako nema odstupanja nakon urađene analize, med se šalje na merenje i javlja se ishod merenja. Ako pčelar kojim slučajem posumnja u merenje i ne složi se merenjem, postupak merenja se proverava uz tročlanu komisiju. Ukoliko i tada pčelar ne bude zadovoljan ishodom merenja njegovog meda, može doći i prisustvovati merenju (što utiče na vreme i probijanje roka isplate). Takođe, ukoliko pčelar nema svu potrebnu dokumentaciju uplata se ne može izvršiti (probija se rok od 3 dana sve dok se ne dostavi potrebna dokumentacija).

Kako informišete pčelare o cenama i rokovima plaćanja?

Pčelari informacije o cenama mogu dobiti kontaktiranjem našeg kol-centra, gde će dobiti informacije o cenama kao i o uslovima otkupa od operatera. Takođe, informacije o promenama cena mogu dobiti i putem SMS poruke koju šaljemo prilikom svake promene koja usledi. Ukoliko pčelar ne dobija SMS obaveštenja, može se obratiti operaterima u kol-centru kako bi njegov broj uneli u bazu podataka za

dalja obaveštenja o promeni cena. Takođe, informacije o cenama i načinu otkupa mogu dobiti i putem imejl adrese.

Pčelari hvale odnos sa „Medinom”. Kako je to postignuto?

Veoma je teško izaći u susret i zadovoljiti zahteve preko 2500 pčelara koji su registrovani u našem sistemu. Pčelari svakodnevno imaju različite zahteve, to su vrlo različiti ljudi, različitih profila, obrazovanja . Trudimo se da svaki konkretan zahtev obradimo i pronađemo način za unapređenje saradnje sa pčelarima, kako bismo što više olakšali proces otkupa i izašli u susret pčelarima, jer na taj način proširujemo saradnju sa njima. Trudimo se da svake godine podignemo zadovoljstvo pčelara na jedan viši nivo i da sve zahteve učinimo mogućim. Ovo činimo tako što se trudimo da komunikacija bude što bolja, slušamo probleme pčelara i njihovim rešavanjem utičemo na to da proces otkupa bude na obostrano zadovoljstvo. Svi predlozi, zahtevi pčelara koji su stizali na adresu „Medina” iz godine u godinu su jako ozbiljno razmatrani i mnoge predloge smo uvrstili u standardne procedure. Zajedno sa pčelarima postajali smo sve organizovaniji. U ove procese je uloženo dosta truda, napora i snage kako bismo uspeali da postignemo ono što želimo. Cilj nam je da bude što više zadovoljnih pčelara koji otpočinju saradnju sa „Medinom”. Svake godine se u našu bazu podataka prijavljuju novi pčelari, što nam govori da idemo u dobrom pravcu i da isunjavamo zahtevet pčelara. Važno je da održimo datu reč i da se držimo dogovora. Na kraju postignemo rezultat i sarađujemo na obostarano zadovoljstvo. Nije lako ostvariti ovakve rezultate, ali uspeali smo da postignemo zeleni cilj zajedno sa pčelarima. Trudimo se da podignemo pčelarstvo na viši nivo, nego sto je ono bilo prethodnih godina. Uspeli smo da popravimo uslove otkupa i da pre svega u finansijskom smislu skratimo minimalni rok plaćanja od 3 dana za celokupan iznos predatog meda, što je i jedna od vrlo bitnih stavki u pčelarskom svetu.

Ima li novih ideja za unapređenje procesa otkupa?

Firma „Medino” nastoji da u narednim godinama podrži pčelarstvo u Srbiji. Bez prave podrške pčelarstvu, jako je teško započeti sa pčelarenjem i podizanjem ukupne proizvodnje u Srbiji. Kompanija „Medino” će nastojati da kroz svoj „Medino” partner-program proširi saradnju i omogući da pčelarstvo u Srbiji postane bolje uz našu pomoć pčelarima. Kroz „Medino” partner-program smo krenuli da ulažemo u razvoj pčelarstva u Srbiji, želimo da potpomognemo pčelarstvo, proširimo pčelarsku proizvodnju i pomognemo pčelarima u ostvarivanju njihovih ciljeva, radi poboljšanja kvaliteta meda, obezbeđivanja opreme, kako košnica tako i druge prateće opreme koja bi omogućila bolje i lakše pčelarenje. Program se odnosi na nabavku kvalitetne pčelarske opreme koju pčelari mogu da dobiju kada im je potrebna, a mogu je isplatiti u medu prilikom predaje meda kod nas. Ova pčelarska praksa preuzimanja opreme pre bagrmovce paše se veoma dobro pokazala, jer su košnice pčelari naselili pčelama pre paše i potpuno ih spremili za bagremvu pašu. Prve godine je kroz partnerstvo podeljeno oko 500 košnica, taj broj se svake godine uvećava, a mi svake godine uvodimo novine u ponudi opreme. Prve godine kroz „Medino” partner-program, podeljene su samo košnice, već naredne godine smo ponudili i elemente košnica, nastavke, ramove... Daljim ispitivanjem tržišta i potreba pčelara, ovaj asortiman će se proširivati iz godine u godinu i u ponudi će biti sve više pčelarske opreme. Hoćemo da izađemo u susret pčelarima, kako bi u nama videli matičnu kuću u kojoj sve mogu nabaviti i osloniti se na „Medino” kao na sigurnog partnera u otkupu meda kao i u razvoju svojih pčelarskih gazdinstava.

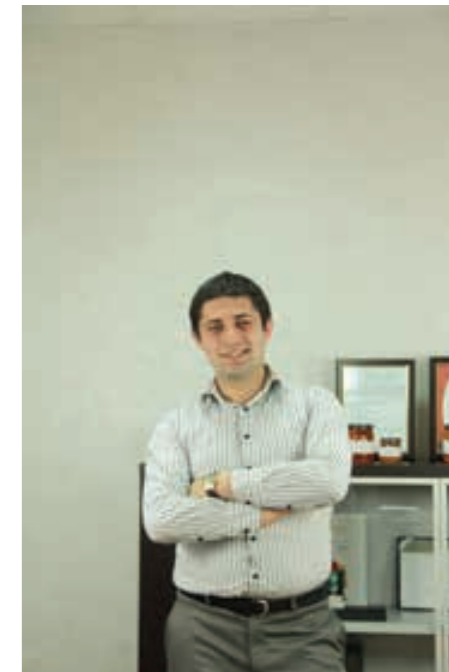
Naručivanje „Medino” ambalaže za med

Kompanija „Medino” za svoje partnere pčelare već više sezona obezbeđuje ambalažu u kojoj će se med transportovati prilikom otkupa.

Ambalažu za med pčelari mogu naručiti pozivanjem operatera u kol-centru kompanije „Medino”. Operater će uneti pčelarev zahtev i evidentirati njegovu prijavu za ambalažu. Nakon sakupljenih prijava iz određenog regiona, zahtevana ambalaža se dostavlja pčelarima na odgovarajuću lokaciju, o trošku kompanije „Medino”.

U prethodnom periodu smo ostvarili saradnju sa velikim brojem pčelarskih društava, u cilju što bržeg i tačnijeg dostavljanja ambalaže. Pokazalo se da je dobra praksa kada pčelari preko udruženja organizovano naručuju ambalažu. Sa ovim udruženjima je postignut dogovor da odgovorna osoba udruženja dostavlja spisak sa podacima o pčelarima i neophodnom ambalažom za sezonu. Ova praksa se pokazala kao dobra, jer pčelari iz udruženja organizovano dobijaju burad i ne moraju čekati da se prikupi određeni broj prijava iz regiona u kojem se pojedinačni pčelar nalazi kako bi ambalaža bila dostavljena. Na ovaj način se postupak značajno ubrzava. Svaki pčelar koji preuzme ambalažu se zadužuje zasebno, za onoliko buradi koliko je preuzeo bez obzira na to što je udruženje kolektivno potraživalo ambalažu od kompanije „Medino”.

Prilikom preuzimanja ambalaže pčelar potpisuje revers, čime se zadužuje sa „Medino” ambalažom koju je u obavezi da vrati do 01.09.2015. godine. Pčelar koji je preuzeo ambalažu, razdužuje je prilikom predaje meda. Ukoliko pčelaru ostane višak ambalaže koju nije uspeo da napuni medom u toku sezone, ambalažu treba da vrati kada kompanija „Medino” preuzme med ili drugom prilikom, kada se transportno sredstvo kompanije „Medino” nalazi u regionu. Povraćaj ambalaže se može vršiti i angažovanjem kurirske službe ili je pčelari mogu doneti u objekat „Medina” u Krnjevu. Ukoliko pčelar ne izvrši povraćaj ambalaže, ambalaža koja se nalazi kod njega mora biti isplaćena. Pored ovog vida zaduženja i razduženja ambalaže, pčelarima smo dali i mogućnost da otkupe burad od „Medina” i da na taj način postanu vlasnici kvalitetne ambalaže. Ukoliko pčelar predaje med u ambalaži koju je kupio od Medina, kompanija se obavezuje da prilikom preuzimanja

Menažer otkupa meda, Ivan Ivić

meda pčelaru dostavi praznu ambalažu i na taj način izvrši zamenu.

Primer:

Ako pčelar otkupi tri bureta i dva bureta napuni medom, „Medino” prilikom dolaska preuzima dva bureta, a pčelaru dostavlja nova dva bureta. Prilikom kupovine, ambalaža se može isplatiti na dva načina. Prvi način je da pčelar iz sopstvenih sredstava finansira kupovinu buradi i uplati iznos na račun „Medina”, a drugi je da ambalažu isplati prilikom otkupa meda, pri čemu će biti odbijen iznos duga za ambalažu koju je ranije kupio.

kvalitet na prvom mestu

KVALITET BAGREMOVOG MEDA IZ SRBIJE

Med je prirodna, slatka supstanca koju proizvode medonosne pčele (*Apis mellifera*) preradom nektara biljaka ili iz sokova živih delova biljaka, ili sakupljanjem sekreta insekata koji se hrane sišući sokove živih delova biljaka, koje pčele sakupljaju, preraduju i dodaju mu sopstvene specifične supstance, dehidriraju ga i odlažu u ćelije saća do sazrevanja. Med se sastoji od različitih šećera, pretežno fruktoze i glukoze i drugih supstanci kao što su organske kiseline, enzimi i čvrste čestice koje dospevaju u med za vreme njegovog nastajanja.

Prema poretku meda imamo dve osnovne vrste: cvetni ili nektarni (dobijen od nektara biljaka) i to jednocvetni/monoflorni i višecvetni/poliflorni, kao i medljikovac ili medljika.

Monoflorni med je proizvod koji medonosne pčele proizvode od nektara cvetova medonosnih biljaka određene vrste. Med sa nazivom određene vrste medonosne biljke treba da ima ukus, miris i boju svojstvenu toj biljci, s tim da dominira broj zrna polena te vrste biljke. Kada je reč o nektarskom medu, u Srbiji se najčešće proizvode bagremov i lipov med, a izvoze se još i suncokretov i med od uljane repice.

Bagremov med se najviše proizvodi i specifične karakteristike njegovog kvaliteta su povezane sa geografskim poreklom i tradicijom proizvodnje. Bagremov med je ujedno i najskuplji med koji se proizvodi u Srbiji i koji potrošači najviše cene. Istovremeno očekuju da kvalitet odgovara deklarisanom kategoriji meda. Zbog toga je važno utvrditi botaničko poreklo i autentičnost meda. Kada se razmatra poreklo meda, prvenstveno se misli na njegovo botaničko poreklo, tj. na poreklo nektara koji pčele svojom aktivnošću prerade u med. Melisopalinološkim ispitivanjima se mora utvrditi prisustvo većih količina polenskih zrnaca (*Robinia pseudoacacia* L). Zakonski limit je da u uzorku bagremovog meda ima više od 20% polenovih zrna bagrema, da bi se on deklariseo kao bagremov med. Hemijski sastav meda je važan, ali za potrošača ne predstavlja ključni faktor prilikom donošenja odluke o kupovini. Za određivanje kvaliteta se koriste metode fizičkih i hemijskih analiza. Najvažniji pokazatelji kvaliteta su prihvatljivost u pogledu senzornih svojstava. Bagremov med najboljeg kvaliteta je vrlo svetle žute boje, vrlo proziran, slabo izraženog mirisa, toplog ukusa, velike slatkoće i bez gorčine. Odsustvo kristalizacije je karakteristično za bagremov med pa to može biti pokazatelj autentičnosti. U nekim predelima zemlje se intenzivno uzgaja uljana repica koja negativno utiče na kvalitet bagremovog meda, ukoliko nisu ispoštovani principi dobre pčelarske prakse. Uslovi skladištenja meda moraju biti adekvatni, pošto je ustanovljeno da temperatura i dužina skladištenja negativno utiču na kvalitet meda, jer dolazi do raslojavanja meda i migriranja vode ka površini koja je pogodna za proces vrenja. To se odnosi na bagremov med koji ima viši procenat vlage. Potrebno je izbegavati visok sadržaj vlage u medu, a to se postiže tako što se med vrca iz ramova koji su ¾ poklopljeni. Dugim skladištenjem se povećava i sadržaj HMF-a, a smanjuje se pH vrednost meda.

Med mora da se skladišti u adekvatnoj ambalaži i tu preporučujem „Medino“ burad, jer na taj način on neće dobiti strani ukus ili miris, koji može preći od loše ambalaže. Većina pčelara zna da je za lečenje bolesti pčela zabranjena upotreba antibiotika. Upotrebom antibiotika u medu ostaju rezidue, ovakav med se ne može prodavati zbog opasnosti po zdravlje ljudi i kompanija „Medino“ ovakav med ne otkupljuje. Obavešteni smo da je izmenjen i pravilnik o kvalitetu meda u EU prema Regulativi (EU)(2015/401) i sada limit za fluvalinat koji se može naći u medu, a koji pčelari koriste protiv varroa, može iznositi maksimalno 0,05 mg/kg.

Kako najveći deo proizvedenog srpskog meda završi u trgovinama Evrope, važno je pratiti njihove zakonske regulative. Evropski parlament je u rezoluciji od januara 2014. godine sačinio listu proizvoda koji nose najveći rizik od falsifikata. Med je uključen u ovu listu i zbog toga je kontrola posebno izražena za ovaj proizvod. Med se najčešće falsifikuje dodavanjem šećera. Međutim, ima i drugih prevara. Kako bi se pčelarski sektor održao, neophodno je usavršavati analitičke metode za testiranje različitih vrsta meda i utvrđivanje verodostojnosti meda. Dve svetske laboratorije, Eurofins iz Francuske i QSI iz Nemačke, razvile su metodu NMR (nuklearna magnetna rezonanca) kojom se detektuju sastojci u medu koji su karakteristični za pojedine vrste meda i oni koji to nisu. Ovom metodom se može utvrditi dodavanje u med šećera bilo koje vrste, napravljenog od: trske, kukuruza, pšenice, pirinča... Intertek laboratorija iz Nemačke takođe falsifikovanje meda utvrđuje određivanjem aktivnosti enzima.

Priroda je Srbiji omogućila izuzetno kvalitetan i cenjen bagremov med, a na pčelarima je da ga ne kvare i da potrošačima ponude vrhunski proizvod.

Dušanka Tošić, šef laboratorije kvaliteta

ORGANSKI MED

Organski med – večita tema, da li se i kako može postići veća vrednost meda koji proizvode pčelari? Kakve uslove moramo ispuniti, koliko to košta, koliki su prinosi i da li se to može isplatiti? Odgovor na ovo pitanje svakako nije lak.

Mnogi se pitaju da li su u mogućnosti da ispune stroga pravila organske proizvodnje. Postupak je u potpunosti definisan domaćim i međunarodnim zakonima i pravilnicima. Proizvodnja organskih proizvoda u Republici Srbiji regulisana je Zakonom o organskoj proizvodnji ("Službeni glasnik RS", broj 30/10 od 7.5.2010. god.), koji je stupio na snagu 1.01.2011. godine. Ovaj zakon i podzakonska akta detaljno regulišu sva pitanja koja se odnose na metode organske proizvodnje, kontrolu i sertifikaciju, preradu, skladištenje, transport, promet i obeležavanje organskih proizvoda. Pored ovog zakona ključni dokument vezan za organsku proizvodnju meda predstavlja direktiva EU za organsko pčelarstvo: Deo C Priloga I Uredbe (EEZ) br 2092/91 koji se posebno odnosi na pčelarstvo, sa izmenama i dopunama od 19. jula 1999 godine i Uredbom (EC) br 1804/1999 koji propisuje minimum pravila za organsku stočarsku proizvodnju. Pored ovih pravila mogu postojati i dodatna pravila, koja propisuju pojedinačne države, ali se ta pravila u mnogome ne razlikuju od generalno postavljenih. Za svako posebno tržište treba proučiti specifične zahteve.

Sa druge strane, pored generalnih pravila, vezanih za organsku proizvodnju meda i sertifikaciju organske proizvodnje, na svetskim tržištima postoji veliki broj privatnih organskih standarda, različitog prestiža, sa svojim specifičnim pravilima, ali i različitim cenama koje postiže tako sertifikovan organski med. Navešćemo samo nekoliko: BIO SUISS (Švajcarska), Naturland (Nemačka), Organic Food Federation i slični.

Da bi priču o organskom medu posmatrali i sa ekonomske strane, navodimo i neke primere iz razvijenih zemalja: Organski bagremov med proizveden prema odredbama "Organic

Šef laboratorije kvaliteta, Dušanka Tošić

Food Federation" u Velikoj britaniji košta 17 funti, dok cvetni med košta 11 funti za kilogram. U "Morisons" supermarketima u organski cvetni med se prodaje po ceni od 8 funti dok u „Sainsburiju“ košta 8,2 funte za kilogram. Sva pakovanja su od 340grama, staklene tegle.

U Švajcarskoj, u trgovinskom lancu Aldi, okvirna cena za 0,5kg staklenu teglu meda koja nosi oznaku "Natur Aktiv Bio Honig" je 5,79 franaka.

Cene organskog meda u Nemačkoj znatno variraju. Kreću se od 12 eura za kilogram pa do 25 ili 30 eura.

Šta čini da cena toliko varira? To je pre svega marketing koja prati specifični brend organskog meda kao i način na koji se prodaje. Najniže cene su u supermarketima, dok se više cene postižu onlajn prodajom preko interneta. Ukoliko med prati neka specifičnost po pitanju geografskog ili biljnog porekla, a to se proučava interesantnim marketingom, može se postići značajno veća cena.

Da li pčelari u Srbiji treba da se bave proizvodnjom organskog meda? To je svakako odluka svakog pčelara ponaosob. Činjenica je da u inostranstvu postoji interesovanje kupaca, a cene su nešto više od meda koji je klasično proizveden.

Navešćemo nekoliko prednosti organskog pčelarenja: Viša cena organskog meda u odnosu na konvencionalno proizveden med, Veliki prestiž koji imaju pčelari koji proizvode organski med, Stroga kontrola proizvodnje, koja potrošačima pruža poverenje u med i pčelara. Nedostatci organskog pčelarenja su: Ograničenja u pogledu tretiranja pčela protiv varroa, ograničenja prilikom izbora lokacija gde će se nalaziti pčele a samim tim i ograničenja u pogledu izbora pašnih terena. Dodatni troškovi kontrole i sertifikacije organske proizvodnje meda koji padaju na teret pčelara.

Osnovni zahtevi po pitanju organske proizvodnje su: Prostor na kome se nalaze pčelinjaci i površina koju obilaze pčele moraju odgovarati uslovima organske proizvodnje i biti registrovani zajedno sa pčelinjakom. Premeštanje pčelinjaka mora biti odobreno od strane ovlašćenog lica. Pčelinjaci moraju biti zasnovani na podeli pčelinjih zajednica i formiranju rojeva iz organskih pčelinjaka. Pčelinji vosak za osnivanje nove košnice mora poticati iz organske proizvodnje. U organskoj proizvodnji mogu se upotrebljavati samo organski proizvedeni propolis, vosak i biljna ulja. U organsku proizvodnju jedinicu može se uneti 10% matica i rojeva u toku godine koji nisu proizvedeni u organskoj proizvodnji. Unešene matice i rojevi smeštaju se u košnice sa organskim saćem ili osnovama saća. Košnice se prave od prirodnih materijala koji ne mogu da dovedu do kontaminacije životne sredine ili

Lokacija gde se pčelinjak nalazi mora:

Obezbeđivati dovoljno prirodnog nektara, medne rose, polena za pčele i pristup higijenski ispravnoj i čistoj vodi;

U prečniku od 3 km sadržati useve organske proizvodnje ili prirodne vegetacije kao izvora nektara, ili useve koji su tretirani metodama koje neznatno utiču na životnu sredinu i kao takvi ne mogu značajno štetiti označavanju pčelarskog proizvoda kao organskog;

Biti van urbanih centara i udaljena najmanje 1 km od saobraćajnica, industrijskih postrojenja, deponija, pogona za uništavanje otpada i od površina pod konvencionalnom poljoprivrednom proizvodnjom.

Prevenција bolesti u organskoj pčelarskoj proizvodnji zasniva se na primeni mera kojima se povećava otpornost na bolesti i sprečavaju infekcije, kao npr.: sistematska kontrola košnica i trutovskog legla, obezbeđivanja dovoljne rezerve polena i meda u košnicama, redovna dezinfekcija materijala i opreme u određenim intervalima, uništavanje kontaminiranih materijala i njihovih izvora, redovna zamena pčelinjeg voska i zamena matica.

U zdravstvenoj zaštiti pčela prednost imaju fitoterapeutske i homeopatske proizvode. Ako je upotreba preparata neefikasna za iskorijenjivanje bolesti ili infestaciju, mogu se koristiti alopatiski, hemijski sintetizovani medicinski proizvodi samo uz kontrolu veterinaru. U tretmanu protiv Varroa destructor mogu se koristiti mravlja kiselina, mlečna, sircetna i oksalna kiselina, kao i biljni preparati (mentol, timol, eukaliptol ili kamfor). Košnice pčela koje se tretiraju hemijski sintetizovanim alopatiskim medicinskim proizvodima smeštaju se u izolaciju tokom trajanja tretmana. Posle završenog tretmana sav vosak se menja organski proizvedenim voskom i određuje se prelazni period od jedne godine. Kada se primenjuje veterinarsko medicinski proizvod za lečenje pčela, podaci o dijagnozi, dužini tretmana i karence, moraju biti dostavljeni ovlašćenom licu pre izdavanja sertifikata za proizvod organske poljoprivrede.

Milan Dopuđa

ALEKSANDAR PANTIĆ IZ MLADENOVCA

U vreme cvetanja bagrema, posetili smo pčelarsko domaćinstvo Aleksandra Pantića iz Mladenovca i imali prilike da vidimo prelepe krajolike Šumadije u okolini Mladenovca, blage brežuljke okićene lepim belim cvetovima, uz opojni miris bagrema i furiozan rad Aleksandrovih pčela. Porodica Pantić pčelari sa oko 300 košnica LR sistema. One se nalaze na četiri pčelinjaka u blizini Mladenovca. Jedan broj društava je proizvodni i nalazi se na tri kontejnera na kojima staje po 52 LR društva. Pčelarski kontejneri su prilagođeni za transport kamionom i on ih sâm proizvodi u svojoj radionici, a jedan broj kontejnera je proizveo i za druge pčelare. Ostala pčelinja društva koja se ne sele, koriste se u ovom pčelarskom gazdinstvu za proizvodnju rojeva i matica. Pčelarstvo je u porodici Pantić prisutno veoma dugo. Aleksandar nam je rekao da su se pčelarstvom bavili njegovi deda i baba, a da je tu tradiciju posle preuzeo i njegov otac. Pantići su zaokružili svoje pčelarsko domaćinstvo i poseduju svu opremu koja je neophodna za rad u modernom pčelinjaku. Poseduje i dva kamiona koja služe za transport društava. U poslove oko pčelarskog gazdinstva su uključeni svi članovi porodice Pantić. Aleksandru pomaže supruga koja se pre svega bavi proizvodnjom matica, kao i izdvajanjem mleča, veliku pomoć pružaju i otac i majka, a deca su takođe uključena u posao. Aleksandar za tržište proizvede oko 2500 oplodjenih matica i poseduje oko 550 oplodnjaka u kojima se one razvijaju. Matice selekcioniške i trudi se da one poseduju određene osobine koje će preneti na društvo, pre svega društva sa njegovim maticama moraju da budu mirna, da donose puno meda i da imaju brzi prolećni razvoj. Pored matica, on proizvodi i oko 400 rojeva koje prodaje posle bagremove paše. Rojeve isključivo prodaje na ramovima. Pantići su osvojili i proizvodnju matičnog mleča, koji izdvajaju iz pčelinjih društava, a plasiraju ga širom regiona. Za proizvodnju matičnog mleča su opremili posebnu prostoriju u kojoj su stvoreni uslovi za čuvanje kvalitetnog matičnog mleča.

Pitali smo Aleksandra kakvi su prirodni uslovi za pčelarenje u Mladenovcu i koje paše koristi u toku godine?

„Uslovi su izuzetno povoljni za pčelarenje u ovom kraju, pčele se u rano proleće relativno brzo razvijaju koristeći dobru

voćnu pašu, pošto je ovo poznat voćarski kraj. Najvažnija odlika ovog kraja je izuzetan teren za bagremovu pašu. Predeo je blago brdovit i osunčan pa bagrem dugo cveta i dobro medi. Na drugi bagrem pčele selim na obližnji Kosmaj, a kada vremenske prilike dozvole, na treći bagrem pčele selim na Homoljske planine. Da bi ostvarili prihode u pčelarstvu, moramo se truditi da iskoristimo što je moguće više paša. Posle Homolja pčele selimo na Frušku goru, na lipovu pašu, a nakon toga idemo u Banat na suncokret”. Pripreme za zazimljavanje pčela u porodici Pantić počinju još u proleće, ali najvažnije aktivnosti se obavljaju po povratku pčela sa suncokreta i tada se pčele tretiraju protiv varoe i vrši se eventualna prihrana, ukoliko je neophodno. Aleksandar proizvedeni med prodaje na veliko kompaniji „Medino” iz Krnjeva, deo meda prodaje na malo, a med plasira i na mladenovačkoj pijaci. „Po mom mišljenju, za pčelara je povoljnije da med prodaje na veliko, a ne na malo, iako se na malo med proda po nešto višoj ceni. Prodajom na veliko, dobija se veća količina novca odjednom i sa tim novcem se mogu izmiriti krupnije obaveze. Prodajom na malo se jako teško može sakupiti novac na gomili. Trenutni uslovi koje kompanija „Medino” pruža su povoljni za pčelare i ja već godinama saradujem sa njima, nadam se da će i ove godine otkupna cena biti povoljna kao što je bila i prošle, naravno, cena pre svega zavisi od svetske cene meda” rekao nam je Aleksandar.

Kako ocenjuješ trenutno stanje pčelarstva u Srbiji?

„Pčelarstvo u Srbiji se dobro razvija, primetno je da se mnogo novih pčelara uključuje u ovaj posao i to je dobro, jer Srbija ima velike potencijale za proizvodnju meda. Međutim, pčelarstvo je veoma skup posao, treba uložiti mnogo novca da bi se od njega moglo živeti. Srbija ima veoma dobre prirodne uslove za razvoj pčelarstva, država mora da prati razvoj pčelarstva, jer tu postoji i veliki potencijal za zapošljavanje ljudi i povećanje izvoza. Veliki problem srpskog pčelarstva je falsifikovani med koji postoji na tržištu. Inspekcije treba više da kontrolišu med na tržištu i da sa tržišta izbace falsifikovane proizvode, jer oni nanose višestruku štetu pčelarstvu. Pčelari imaju nelojalnu konkurenciju i teže dolaze do potrošača, a i potrošači ne dobijaju ono što su platili. Falsifikovani med narušava imidž srpskog pčelarstva i kupci često odustaju od meda, jer nisu sigurni u kvalitet meda koji kupuju”. Prema Aleksandrovim rečima „od pčelarstva se u Srbiji može živeti, ukoliko se pristupi ozbiljno, ali istovremeno pčelarstvo predstavlja i zadovoljstvo, jer je čovek bliži prirodi i može uživati u druženju sa izuzetno plemenitim i vrednim bićima kao što su pčele”.

Pitali smo Dragana kakvi su uslovi za rani prolećni razvoj u Velikoj Plani?

„Tokom prolećnog razvoja, pčele se pre svega razvijaju na voćnoj paši, međutim tu imamo problema sa vikendašima koji ne vode mnogo računa kada prskaju. U periodu kada voće precveta, pčele idu na uljanu repicu, naravno kada ima zasejane, i ona je jako važna za popunjavanje vakuma koji nastaje do cvetanja bagrema”. Posle prve bagremove paše u Velikoj Plani, pčele seli na Homoljske planine, na drugi bagrem koji cveta nešto kasnije u odnosu na bagrem u niziji i traje još desetak dana. Sa Homolja Dragan pčele seli na suncokret u Banat. Posle suncokretove paše, pčele vreća u svoje pčelinjake i počinje da priprema pčele za zimski period. „Pre svega pokušavamo da zaštitimo pčele od

DRAGAN NIKOLIĆ IZ VELIKE PLANE

Priroda je bila veoma darežljiva kada je reč o uslovima za bavljenje pčelarstvom u Velikoj Plani i okolini, a vredni domaćini su prepoznali to bogatstvo i uz veliku ljubav prema pčelama razvijali pčelarstvo u ovom kraju. Velika Plana danas predstavlja jedan od najnaprednijih pčelarskih krajeva u Srbiji, a i sama kompanija „Medino” se nalazi u Krnjevu i nastala je na velikim tradicijama pčelarstva u ovom kraju. Razgovarali smo sa našim domaćinom Dragonom Nikolićem, poznatim pčelarom iz Velike Plane, koji je i predsednik pčelarskog udruženja Velike Plane „Radilica”. Dragan pčelari pomoću 100 AŽ košnica, a pčele se nalaze na veoma lepoj lokaciji u okolini manastira Koporina. Pčelinja društva seli na medonosne paše i za selidbu koristi namenski kontejner u kojem se nalaze pčelinja društva, a deo pčelinjih društava se transportuje specijalnim namenskim vozilom koje je registrovano za transport pčela, on se opredelio za AŽ košnice. Dragan potiče iz stare pčelarske porodice koja je od davnina gajila pčele u okolini manastira Koporin, a tokom osamdesetih godina u pčelarstvo se uključuje i Dragan. Posao kojim se bavio bio je zahtevan, pa je imao relativno malo vremena za bavljenje pčelarstvom, međutim, upornim radom i sticanjem novih znanja o pčelarstvu, razvio je svoje pčelarsko gazdinstvo. Sada svoje penzionerske dane provodi radno uz svoje pčele, koje mu predstavljaju zanimaciju i razonodu, a pčele znaju i da nagrade pčelara za trud koji uloži. Kada ima velikih poslova u pčelarstvu, Dragana pomažu žena, ćerka i zet, pre svega prilikom vrcanja meda ali i u ostalim prilikama kada je neophodna pomoć. Na prostoru Velike Plane, bagrem relativno rano cveta. Velika Plana je poznata po najboljim terenima za bagremovu pašu, ona traje nešto duže nego u drugim krajevima zbog valovitog terena, ima i puno bagrema medaša, koji najbolje medi jer dobija najviše sunca.

varoe, kao i od ostalih bolesti, a eventualno vršimo i prihranu šećernim sirupom ukoliko nema dovoljno meda za zimovanje pčela. Što se tiče bolesti na pčelinjaku, nisam imao većih problema, prošle sezone se zbog katastrofalne godine pojavila varoa u većem obimu, ali sam intervenisao i pčele smo uspešno odbranili tako da nismo imali znatnija uginuća tokom zime”.

Opština Velika Plana dugo godina saraduje sa pčelarskim udruženjem iz Velike Plane. Ona izdvaja sredstva u visini od 3.200.000. dinara, u cilju pospešivanja pčelarstva u ovoj opštini. Pčelari imaju mogućnost da dobiju subvenciju od 50 posto za sufinansiranje nabavke košnica i pčelinjih rojeva, što je važno za početak ili razvoj pčelarskog gazdinstva. Ovakav vid saradnje pčelarskog udruženja iz Velike Plane sa opštinom Velika Plana, doprineo je povećanju broja pčelinjih zajednica, ali i povećanju broja pre svega mladih pčelara u ovoj opštini. Prema Draganovim rečima: „Važan cilj je uključivanje mladih u pčelarstvo, jer mladi pčelari predstavljaju budućnost pčelarstva. Mislim da je pčelarstvo dobar način da zaposlimo mlade ljude, da im omogućimo da izbegnu sve opasnosti kao što je loše društvo, droga i ostalo. Mladi pčelari moraju da imaju strpljenja sa ovim poslom. Pčelarstvo se ne svodi samo na nabavku košnica i pčelinjih društava, potrebno je znanje koje se stiče godinama i taj proces učenja i pčelarskog sazrevanja mora da prođe. Ovakvom razvoju i popularnosti pčelarstva značajno je doprineo i proboj srpskog meda na inostrana tržišta i tu treba pohvaliti i otkupljivače kao što je Medino, koji je iz naše opštine i prema kojem svakako imamo poseban odnos. Izvoz je podigao vrednost medu, što je doprinelo i osnaživanju pčelarstva i ako se tako nastavi, svakako će doći do daljeg razvoja i stabilizacije pčelarstva. Ja med isključivo prodajem na veliko kompaniji Medino, ne isplati mi se da prodajem med na teglu, smatram da je cena meda koja se nudi na otkupu korektna i nadam se da se neće menjati drastično. Mi moramo da prihvatimo da cena meda prilikom otkupa zavisi od cene meda koji se postiže prilikom izvoza, a da ona zavisi od roda na svetskom nivou. Burad za ovu sezonu iz Medina smo već preuzeli i očekujemo da će rod biti dobar i cena povoljna. Dokle god saradnja bude na ovom nivou, mi ćemo med prodavati Medinu”.

pčelar domaćin

MILIĆ JORGOVAN IZ ŽAGUBICE

Jorgovan, koga u Žagubici i šire prijatelji zovu Metak, ima pčelarsku tradiciju od starina. U homoljskom kraju su domaćini vekovima na svojim imanjima imali po 20 i više pčelinjih zajednica, koje su se uzgajale u vrškarama. Ova tradicija uslovljena je vrhunskim kvalitetom meda i pčelinjih proizvoda koje pčele u ovom kraju sakupljaju, a koje netaknuta priroda nesebično daje. I naš domaćin ima dugu tradiciju u pčelarstvu, njegovi preci su se od davnina na ovim prostorima bavili sakupljanjem homoljskog meda. Jorgovan pčelari više od 30 godina, od svog dede je nasledio pčele u košnicama koje su se zvale „Bugarke”. On je modernizovao tradicionalni pčelinjak, nabavio nove DB i LR

košnice, kao i svu ostalu neophodnu opremu. Trenutno pčelari sa 100 pčelinjih društava. Homoljski med su potrošači prepoznali kao izuzetno kvalitetan med i kupci se često opredeljuju za kupovinu meda iz ovog kraja.

Homoljske planine se odlikuju izuzetno bogatim pčelinjim pašama i pčelari iz drugih krajeva Srbije često svoje pčele sele u ove krajeve. Tokom jeseni i zime

Jorgovanove, pčelinje zajednice se nalaze na salašu u Homoljskim planinama u mestu Beljavina, na putu ka Crnom vrhu, na

nadmorskoj visini od preko 620 metara. Nadmorska visina uslovljava nešto niže temperature u proleće, pa

pčele kasnije kreću u prolećni razvoj. Ovakav način pčelarenja je zahtevan i potrebno je za

zimu dobro pripremiti društva, kako bi bila jaka i zdrava i da bi pčele bile spremne za prvi bagrem koji

cveta na nižim nadmorskim visinama. Jorgovan svoje pčele seli na prvi bagrem u

okolinu Leskovca ili Kamenova u opštini Petrovac na Mlavi a posle prve bagremove paše, pčele seli nazad na Homolje, jer

zbog klimatskih prilika uslovljenih nadmorskom visinom postoji vremenska razlika prilikom cvetanja bagrema. Specifičnost Homoljskih planina je ta da postoji mogućnost

preseljenja pčela i na treću bagremovu pašu, na još višim terenima, ali ova paša nije toliko izdašna kao prve dve. Jorgovan nam je rekao „ da je bagremov med sa Homolja izuzetnog kvaliteta, a da su njegov kvalitet potvrdili kupci meda na veliko kao i kupci meda na malo koji se stalno vraćaju. Ja med isključivo vrcam iz medišnih

ramova gde se nalazi devičansko saće, praktično iz ramova iz kojih su se izlegale pčele ne vrcam med. Na taj način dobijam med koji je po boji i ukusu vrhunskog kvaliteta”. Homolje je bogato i lipovim šumama pa Jorgovan deo pčela seli i na lipovu pašu, na lokaciju poznatu kao Blagojev kamen, a drugi deo pčela ostavlja na livadama Homolja. Kada prođu sve paše na Homoljskim planinama, pčelinja društva kreću na seobu u Banat, na suncokretovu pašu. Jorgovan poseduje kamion za selidbu pčela, pčele se nalaze na postoljima na zemlji i ručno ih utovaruje na kamion. U ovom zahtevnom poslu ima podršku svojih ukućana, a najviše mu pomažu dva sina, kao i dva unuka. Jorgovan ima veliku podršku i od

svoje supruge koja aktivno učestvuje u svim pčelarskim aktivnostima, a pogotovu onda kada se vrcam med. Pored meda, proizvodi propolis i polen, a prodaje i jedan manji broj pčelinjih rojeva. Pčelari žagubičkog kraja odakle je i Jorgovan, organizovani su u pčelarsko društvo. Ovo društvo je uz pomoć donacije nabavilo pčelarsku opremu koja je neophodna za moderno pčelarstvo, mašinu koja valja satne osnove, opremu za pravljenje pogača, pakericu i ostalu opremu koju koriste svi članovi društva.

Pitali smo Jorgovana kako vidi stanje pčelarstva u Srbiji?

„S obzirom na potencijale koje ima pčelarstvo u Srbiji, u pčelarstvo se jako malo ulaže. Društvo treba mnogo više da bude zainteresovano, jer je to jedan od načina da zaposlimo ljude i da proizvedemo veće količine pčelinjih proizvoda koji su cenjeni u svetu i od kojih se može ostvariti značajan prihod. Razvoj pčelarstva mora da bude planski, a ne stihijski kao što je kod nas slučaj. Mnogo ljudi pokušava da započne ovaj posao, a da prethodno ima vrlo malo informacija i znanja, pa su često žrtve velikih očekivanja ali i mešetara koji prodaju različitu pčelarsku opremu ili pčele, ili matice, koje nisu zadovoljavajućeg kvaliteta, posledica toga je da i ako se kao nešto radi, nema rezultata koji se očekuje. Moramo raditi na obuci i školovanju većeg broja mladih pčelara da bismo napredovali. Pčelarstvo može biti zanimanje od kojeg može da se živi, ali je potreban veći broj pčelinjih zajednica i stalna edukacija, jer je pčelarsko znanje najvažnije u ovom zanimanju. Ja planiram da se bavim pčelarstvom dokle god mogu fizički da izdržim, a nadam se da će moj sin preuzeti ovaj posao, unaprediti ga i tako nastaviti porodičnu tradiciju, a nadam se da će i unuk krenuti istim putem”.

Da li med ima svoje tržište?

Pa situacija je šarena na tržištu, ima ali se pojavilo mnogo proizvođača lažnog meda kao i prodavaca koji prodaju med predstavljajući ga kao med sa Homolja i na taj način varaju kupce koji žele da kupe pravi kvalitetni homoljski med. Proizvođači lažnog meda smanjuju potražnju proizvođačima prirodnog meda i na taj način utiču na cenu, istovremeno kupci nisu zadovoljni jer ne dobijaju prirodan kvalitetan med i polako odustaju od meda. Poslednjih godina se popravila situacija kada je reč o otkupu meda na veliko, pojavile su se ozbiljne kompanije koje se bave tim poslom profesionalno i pre svega bih izdvojio Medino iz Krnjeva.”.

okupljanje pčelara

SEDMI DRŽAVNI PČELARSKI SAJAM

Na Beogradskom sajmu, 28. februara i 1. marta u organizaciji Saveza pčelarskih organizacija Srbije, održan je sedmi Državni pčelarski sajam. Sajam je održan u hali 2 i okupio je veliki broj izlagača koji su bili podeljeni u dve grupe. Prvu grupu izlagača činili su pčelari koji su izlagali svoje pčelarske proizvode, a posetioci Sajma su mogli da nabave vrhunske pčelinje proizvode od samih proizvođača po povoljnim cenama. Drugi deo hale bio je rezervisan za proizvođače i trgovce koji su izlagali pčelarsku opremu, lekove, pomoćna sredstva, kao i druge proizvode i usluge. Izlagači opreme su predstavili veliki broj proizvoda, a pčelari su mogli da se upoznaju sa različitim inovacijama i modernim stremljenjima u pčelarstvu. Posećenost Sajma bila je izvanredna, pčelari su došli iz cele Srbije, a bili su prisutni i pčelari iz inostranstva. Sajam je otvorio državni sekretar Ministarstva poljoprivrede, prof. dr Zoran Rajić, a prisutnima se obratio predsednik SPOS-a, dr Rodoljub Živadinović, koji je govorio o aktuelnim temama iz sveta pčelarstva, a sve prisutne je, u ime gostiju iz

inostranstva, pozdravio predsednik Udruženja pčelara iz Brčkog. Pored prodajno-izložbenog dela, ovogodišnji sajam je imao i edukativni karakter, održan je međunarodni stručni seminar „Znanjem protiv prepreka”. Jedan od predavača bio je Ari Sepala, savetnik za pčelarstvo Pčelarskog saveza Finske, koji je preneo svoja iskustva i govorio na temu „Tehnike pčelarenja na profesionalnom pčelinjaku od 1.500 košnica, sa osvrtom na specifičnosti u vezi sa brzim prolećnim razvojem”. Posetioci seminara su od predavača čuli mnogo detalja u vezi sa zaštitom pčela u Finskoj, a posebno se osvrnuo na načine za suzbijanje varoe. Pčelarima se obratio i dr Zlatko Tomljanović, viši stručni savetnik za pčelarstvo u Savetodavnoj službi Republike Hrvatske, koji je govorio na temu „Savremenom tehnikom pčelarenja do pristojnih prinosa i u lošim pašnim sezonama”. Uprkos katastrofalnoj sezoni koja je prethodila ovom sajmu, pčelari su masovno posetili Sajam, pokazujući na taj način posvećenost i ljubav prema pčelarstvu, kao i vitalnost pčelarstva u Srbiji.

ODRŽANI 24. „DANI MLAVSKO- HOMOLJSKIH PČELARA”

Prve nedelje aprila, u selu Kamenovo kod Petrovca na Mlavi, tradicionalno je održana 24. po redu manifestacija „Dani mlavsko-homoljskih pčelara”. Manifestaciju je svečano otvorila ministarka poljoprivrede i zaštite životne sredine, prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković, koja je istakla da „pored izvanrednih uslova, stručnjaka, znanja i što je najvažnije vrednih domaćina, nema razloga da evropski proizvođači imaju bolje rezultate. Primer za odlične rezultate u našoj zemlji su pčelari sa svojim proizvodima, koji se, osim u našoj zemlji, nalaze i na tržištu Evrope i sveta”. Pčelarski skup u Kamenovu okupio je više od pet hiljada pčelara i posetilaca iz cele Srbije i zemalja iz okruženja, koji su imali prilike da na početku pčelarske sezone nabave potrebnu opremu po sajamskim cenama na velikoj izložbi opreme za pčelarstvo. Prodajna izložba je opravdala očekivanja, a više od 200 izlagača se potrudilo da predstavi i ponudi pčelarima neophodnu opremu. Održana su i stručna predavanja iz oblasti pčelarstva, a predavač je bio dr Rodoljub Živadinović, na teme „Dobra pčelarska praksa” i „Zaštita pčela od varoe”. Gosti manifestacije su imali priliku da obiđu pčelinjak poznatog pčelara iz Kamenova, Dragana Đorđevića, a tokom drugog dana bila je organizovana i poseta manastiru Gornjak i manastirskom pčelinjaku koji održavaju pčelari iz društva pčelara

„Mlava” iz Petrovca na Mlavi. Pčelari su u domaćinskoj atmosferi uživali u bogatom kulturno-umetničkom programu, kao i ručku.

U ime organizacionog odbora, prisutne je najpre pozdravio predsednik podružnice pčelara Kamenovo, Miroslav Ljubomirović, a u ime organizatora manifestacije obratio se predsednik društva pčelara „Mlava”, Dragiša Jović, a zatim i predsednik Saveza pčelarskih organizacija Srbije, dr Rodoljub Živadinović. Organizatori su kao i prethodnih godina bili: društvo pčelara „Mlava” podružnica Kamenovo, Agrarni fond, Turistička organizacija, Savez pčelarskih organizacija Srbije i MZ Kamenovo, dok je pokrovitelj bila opština Petrovac na Mlavi. Dragiša Jovanović, predsednik društva pčelara „Mlava” iz Petrovca na Mlavi je ocenio da je „ovogodišnja manifestacija Dani homoljsko-mlavskih pčelara veoma uspešna, a prema broju posetilaca i izlagača, jedna od najboljih u dugoj tradiciji. Uz Državni sajam pčelarstva koji se održava u Beogradu, ovo je svakako jedan od najvažnijih pčelarskih događaja u regionu. Zahvaljujemo se svim gostima, izlagačima i posetiocima, koji su doprineli tome da ova manifestacija koja je organizovana u slavu pčela i pčelarstva, bude na ovom nivou i pozivamo sve da i sledeće godine budu gosti manifestacije i Kamenova”.

PČELARSKO DRUŠTVO UŽICE

Zbog specifičnih uslova pčelarenja u užičkom kraju, ljudi su mnogo više upućeni jedni prema drugima, zajednički rešavaju probleme, dele saznanja o pčelarstvu i na taj način unapređuju svoja znanja. Društvo pčelara „Užice“ ima dugu tradiciju, a kao osnovne zadatke postavlja edukaciju pčelara i promociju pčelarstva u ovom kraju. Prema rečima našeg sagovornika, predsednika udruženja pčelara u Užicu, Petra Lukića „pčelari u ovom kraju zahvaljujući pčelarskom debatnom klubu koji se održava svakog ponedeljka već 40 godina u Užicu, u organizaciji društva pčelara, imaju pčelarsko znanje na kojem se može pozavideti i šire od prostora Balkana“. Pčelarsko društvo „Užice“ zvanično postoji od davne 1937. godine, pčelari ovog kraja su se i ranije okupljali i saradivali, ali je društvo prvi put zvanično registrovano te godine. Članstvo u udruženju varira iz godine u godinu, a trenutno ima oko 180 članova. Članovi udruženja pčelare sa približno 9000-10000 košnica. Otprilike šezdeset posto košnica sele na obilnije paše, a sa ostatkom pčelare stacionarno. Pčelari Užica uglavnom koriste DB i LR standard košnice. Predsednik udruženja, Petar Lukić, pčelarstvom se bavi već deset godina i pčelari sa 90 košnica. Jedan deo pčelinjih zajednica, 48 košnica DB 10 sistema, nalazi se na kontejneru posebno prilagođenom za selidbu. Pčele seli na bagremovu pašu u okolini Rače, a ukoliko vreme dozvoli posećuje i drugu bagremovu pašu u okolini Bajine Bašte. Posle bagremove paše, pčele seli na suncokretovu pašu na teritoriji južnog Banata.

Klima u užičkom kraju je surovija od uslova koji vladaju u nekim drugim delovima Srbije, to utiče i na samo pčelarenje. Zime dugo traju, tako da je neophodna velika umešnost pčelara da pripremi pčele za bagremovu pašu. Prolećna paša se svodi na oskudnu voćnu pašu na malim voćnjacima, ponekad zamede pojedine livadske biljke, ali uglavnom je potrebno osnaživati pčele dodavanjem hrane. Pitali smo Petra koje su glavne paše na koje pčelari Užica sele pčele.

„Sakupljanje bagremovog meda je trenutno najunosnije, tako da se svi trude da maksimalno iskoriste ovu pašu, a pčele se najčešće sele u Šumadiju, ređe u Podrinje. Posle bagremove paše pčelari selidbom pokušavaju da iskoriste suncokretovu pašu i odmah posle ove paše pčele se vraćaju u Užice i počinju pripreme za zazimljavanje pčela, pošto zima u ovim planinskim krajevima stiže relativno rano“.

Udruženje pčelara „Užice“ ima veliki broj aktivnosti tokom godine, ali organizaciju pčelarskog debatnog kluba ističu kao najvažniju. Ovaj pčelarski debatni klub je sa svojim radom započeo pre 40 godina, na inicijativu pčelara Andrije Žilovića. Sve ove godine, svakog ponedeljka u periodu od oktobra pa do marta, organizuje se skup na kojem pčelari debatuju o različitim pčelarskim temama i uglavnom je prisutno od 60 do 100 pčelara.

Okupljanju ne prisustvuju samo pčelari članovi udruženja, već i svi zainteresovani. Ova dugogodišnja tradicija u Užicu je značajno unapredila nivo pčelarskog znanja u ovom kraju, omogućila je da se pčelarstvo uspešno i kontinuirano razvija u teškim prirodnim uslovima za pčelinje zajednice koji vladaju u ovom kraju. Često ovim skupovima prisustvuju i pčelari iz drugih krajeva Srbije i uzimaju učešće u debati, na taj način se dodatno upotpunjuje pčelarsko znanje. Teme se uglavnom odnose na tehniku i tehnologiju pčelarenja. Pčelarima koji nisu u mogućnosti da prisustvuju debatnom klubu, pčelarsko društvo „Užice“ je omogućilo da putem interneta prate debatu i učestvuju, na taj način je sama debata modernizovana i veći broj ljudi može steći pčelarska znanja, a predavanja sa ovih debata se mogu naći na veb-sajtu: www.youtube.com. Pored organizacije debatnog kluba, udruženje se ponosi i sprovođenjem drugih aktivnosti. U saradnji sa opštinom sprovodi program nabavke i podela selekcionisanih matica.

Grad Užice već deset godina izdvaja sredstva za kupovinu 500 matica koje se besplatno dele pčelarima u sklopu akcije „500 matica za 500 novih pčelinjih zajednica“. Svaki zainteresovani pčelar dobija po pet matica uz minimalne troškove transporta od 150 dinara po matici.

Po mišljenju predsednika udruženja Petra Lukića „mera podela matica pčelarima Užica značajno je doprinela povećanju broja pčelara kao i broja pčelinjih zajednica u ovom kraju. Zahvaljujući debatnom klubu, veliki broj pčelara u Užicu je prihvatio da uloži sredstva u nabavku ili izradu paviljona za selidbu pčelinjih zajednica, tako da sada u Užicu pčelari poseduju 70-80 paviljona. Ovo predstavlja jednu značajnu pčelarsku flotu i značajno olakšava transport pčela na važne pčelinje paše“.

Petra smo pitali koje bi aktivnosti udruženja još izdvojio. „Udruženje organizuje i prolećnu i jesenju izložbu meda, gde učešće uzimaju poznati pčelari našeg kraja, ove manifestacije se organizuju u centru Užica i za cilj imaju konstantnu promociju pčelarstva i pčelinjih proizvoda, a građani su u mogućnosti da po povoljnim uslovima nabave med i druge pčelinje proizvode. Na ovim izložbama pčelinjih proizvoda saradujemo sa školama sa teritorije Užica, deca se motivišu da slikaju na temu pčelarstva, mi te crteže izlažemo, a mladim umetnicima doniramo med i na taj način mladi od malih nogu razmišljaju o pčelama i medu, što je jako važno za aktivnu promociju pčelarstva i stvaranje kulture konzumiranja meda koji je veoma koristan za čovekov organizam. Društvo tradicionalno organizuje posete velikim pčelarskim sajmovima, pre svega organizovano se posećuje državni sajam u Beogradu kao i Tašmajdanska izložba meda“.

Važna uloga koju je preuzelo udruženje je saradnja i uspostavljanje kontakta sa državnim institucijama koje su od interesa za pčelare, u cilju što bolje saradnje i što bolje obaveštenosti pčelara o svim pravima i obavezama. Dobra saradnja je ostvarena sa Poljoprivrednom stručnom službom iz

Užica, sa gradom Užice, pogotovu sa ljudima koji su zaduženi za poljoprivredu, sa veterinarskom inspekcijom kao i sa veterinarskim službama.

Predsednik udruženja Petar Lukić je posebno istakao da je „ostvarena i saradnja sa Regionalnom razvojnom agencijom iz Užica koja zajedno sa kompanijom „Medino“ iz Krnjeva sprovodi projekat razvoja pčelarstva koji podržava švajcarska ambasada u okviru koje će se pčelarima podeliti 1800 košnica sa pčelinjim zajednicama“.

Pitali smo Petra kakav je odnos države prema pčelarstvu i kakvo je stanje na tržištu?

„Odnos države prema pčelarstvu nije maćehinski, ali svakako može da bude i bolje, pre svega treba raditi na smanjivanju birokratskih procedura. Smatram da svi treba da poštuju zakonske odredbe kao i pravilnike koji se odnose na pčelarstvo, istovremeno se mora voditi računa o tome da propisane odredbe budu precizne i realne, odnosno da se mogu primeniti i da svi relevantni faktori budu upoznati sa sadržinom propisa“.

„Što se tiče cene meda, nikada nije bilo bolje stanje na tržištu nego danas. Cena meda je više nego zadovoljavajuća. Pre svega zbog izvoza. Dok je stanje takvo, svako će imati razlog da uvećava svoje pčelinjake, povećava proizvodnju i teži ka profesionalizmu. Mi u udruženju

pčelarima ne sugerišemo kojoj kompaniji da prodaju med na veliko, ali svakako omogućavamo svim kompanijama da predstave uslove otkupa članovima društva. Na taj način pčelari mogu sami da odluče sa kim će saradivati. Po mom mišljenju, pčelarima je najvažnija cena koju ponuđači nude za med, onda sigurnost isplate i logistika koja prati proces otkupa. Što se tiče domaćeg tržišta odnosno prodaje na malo, stanje nije dobro, mala je kupovna moć stanovništva pa je i med za većinu stanovništva luksuzna namirnica. Većina pčelara se okrenula stranom tržištu. Pre deset godina, kada smo organizovali sajmove meda u Užicu, bilo je i po 30-40 izlagača koji su se utrkivali za što bolje mesto, danas sve manje pčelara izlaže što je pokazatelj manjeg interesovanja za domaće tržište“.

U Srbiji je zlatiborski med poznat brend. Njega uglavnom prodaju sami pčelari ovog kraja, praktično sa kućnog praga. Prodajom zlatiborskog meda, uglavnom se bave stariji pčelari koji imaju izgrađeno tržište, mlađi pčelari su se uglavnom orijentisali na predaju meda otkupljivačima. Ovaj način plasmana je mnogo povoljniji, jer se sama prodaja mnogo brže realizuje i pčelar može odmah da nastavi sa radovima vezanim za pčelinjak. Prosto se ne iscrpljuje marketingom, prodajom, čekanjem kupaca.

Pčelarska 2015. godina je dosta pod uticajem prethodne sezone, koja je bila katastrofalna. Posledice se pre svega osećaju u broju izimljenih pčela, kao i u samoj snazi pčela koje su pripremljene za bagremovu

pašu. Mnogi pčelari koji nisu adekvatno pripremili pčele, zbog ekstremnih uslova koji su vladali prethodne sezone nisu dovoljno spremni za bagremovu pašu, tako da očekujem nešto slabije rezultate. Nadam se da će prinosi po pčelinjem društvu biti dobri, ali smatram da će ukupan rezultat biti nešto zbog prethodne katastrofalne

Predsednik društva pčelara Užice, Petar Lukić

sezone. Mi smo u ovom kraju navikli na ekstremne uslove, tako da većina pčelara striktno primenjuje pčelarske tehnike i smatram da će pčelari Užica imati dobre rezultate ukoliko vremenski uslovi ove godine budu povoljniji od prošlogodišnjih. Neophodno je da pčelari primene sve mere da bi se pčele zaštitile od pojave bolesti što je uslov za dobre prinose. Mi u društvu pčelara „Užice“ vršimo konstantnu edukaciju članstva, ali i onih koji nisu naši članovi, da bi na terenu imali što zdravije pčelinje zajednice. Prema podacima kojima raspolažemo, zdravlje pčela je dobro i nismo imali neke epidemije na terenu, a pčele se redovno tretiraju protiv potencijalnih bolesti. Jako je važno primenjivati dozvoljena sredstva prilikom lečenja pčelinjih zajednica. Kod pčelara iz ovog kraja nisu pronađeni tragovi antibiotika u medu što je jako važno za prodaju, pogotovu u inostranstvu. Debatni klub ovde ima poseban značaj, jer se insistira na zdravlju pčelinjih zajednica, kao i na terminima i metodama za korišćenje određenih preparata. Budućnost pčelarstva zavisi pre svega od otkupa i izvoza meda. Moramo raditi na popravljivanju uslova za pčelarenje, a u taj proces se mora uključiti i država, pogotovo u onim oblastima na koje ona ima uticaja. Država može pomoći razvoju pčelarstva otvaranjem laboratorija, koje će pratiti stanje pčelinjih zajednica ali i kvalitet meda, kao i kvalitet preparata i lekova za pčele, pošumljavanjem površina medonosnim biljkama, povećanjem subvencija. Važno je i da imamo stabilne kompanije koje se bave otkupom meda kao što je kompanija „Medino“, koje će ispoštovati pčelare Srbije, kao i kupce meda iz Srbije.

VESTI IZ SVETA

Nemačka – Robot uči od pčela

Smatra se da su pčele najinteligentniji insekti na planeti. One su razvile poseban način komunikacije, krećući se putanjama na ramu koje su matematički precizne one prenose informaciju o tačnoj lokaciji hrane. Ovo pčelinje ponašanje popularno nazivamo „pčelinji ples”. Ovaj način komunikacije jedinstven je u životinjskom svetu i inspirisao je grupu nemačkih naučnika da naprave robota koji će imitirati ponašanje pčela i na taj način komunicirati. Dr Raul Rojas sa slobodnog univerziteta u Berlinu, vođa ovog projekta, rekao je da je cilj ovog projekta „da dešifruje ponašanje pčela u košnici i da konstruiše robota sposobnog da prepozna poruke iskazane na ovaj način”.

Sjedinjene Američke države – Učenici saznaju o pčelama kroz društvenu igru

U školi u Mt. Airy, u Americi, razvijena je društvena igra koja za cilj ima da mladi kroz igru upoznaju svet pčela, kao i značaj pčela za očuvanje živog sveta na planeti. Odgovarajući na pitanja koja dobijaju ukoliko zastanu na određenom polju na tabli, učenici moraju aktivno da upoznaju svet pčelarstva. Cilj igre je da se osvoji milion, što simbolično znači da su pčele zaslužne za obezbeđivanje hrane za milione ljudi na planeti. Igru je osmislio pčelar Anais Salles, on smatra „da ukoliko jedni druge ne edukujemo i ne počnemo da razumemo i delujemo kao pojedinci i građani, ostaćemo bez medonosnih pčela, što će izazvati katastrofu u prirodnom okruženju”.

Australija – Mogu li pčele da prepoznaju umetnička dela?

Naučnici sa Queensland Univerziteta, koje predvodi dr Judith Reinhard, koristili su slike kubiste Pikasa i slike impresioniste Monea, sa ciljem da utvrde da li medonosne pčele mogu da odrede razliku između ova dva slikarska pravca. Poznato je da pčele mogu da razlikuju različite prirodne terene, vrste cveća, pa čak i da prepoznaju ljudska lica. Naučnici su želeli da utvrde da li pčele imaju kapacitete da naprave razliku između veoma kompleksnih slika. Prema rečima dr Reinhard „u mogućnosti smo da pokažemo da pčele prave razliku između Moneovih i Pikasovih slika i da ne reaguju isključivo na osvetljenje, boju, na taj način nesumnjivo je da pčele mogu raspoznati kompleksne slike”.

Japan – Pčele u odbrani od azijskog stršljena

Pčele su veoma zanimljivi insekti koji su tokom milion godina svog postojanja usavršile svoje ponašanje u cilju što uspešnijeg preživljavanja. Japanski istraživači sa Univerziteta u Tokiju i Univerziteta Tamagawa, utvrdili su da Japanske pčele umeju da ubiju opasnog predatora – azijskog stršljena, stvarajući „vreću odbrambenu pčelinju loptu”. Japanske medonosne pčele (rođake evropskih pčela), razvile su poseban način odbrane od azijskog stršljena koji je veliki i agresivni insekt. Kada stršljen uđe u košnicu, pčele okruže predatora i počinju pokretima svog tela da podižu temperaturu i na kraju stršljena živog skuvaju. Ovo otkriće japanskih naučnika je veoma važno zbog razumevanja ponašanja medonosnih pčela.

Mađarska – Novi pogon za pakovanje meda

U mestu Tiszafured, u istočnoj Mađarskoj, otvoren je novi pogon za preradu i pakovanje meda. Mađarski ministar poljoprivrede Sandor Fazekas je na otvaranju rekao „da se u Mađarskoj proizvede između 22000 i 24000 tona meda godišnje, od te količine tri četvrtine se izveze u zemlje EU, pri čemu je prihod 60 miliona evra”.

Slovenija – Svetski dan pčela

Slovenačko udruženje pčelara je uz podršku vlade Slovenije, podnelo inicijativu Ujedinjenim Nacijama za utvrđivanje međunarodnog dana pčela. Oni su predložili da se kao dan pčela odredi 20. maj, dan rođenja Antona Janša, koga smatraju ocem modernog pčelarstva.

Švajcarska – Med je izabran za „ukus godine”

Švajcarsko preduzeće „Firmenich”, proizvođač veštačkih mirisa i ukusa, proglasilo je med za „ukus godine”. Nacionalno udruženje restorana takođe je med rangiralo kao najvažniju namirnicu u 2015. godini. „Med je logičan izbor za 2015. godinu” rekao je Mikel Cirkus, direktor razvoja u kompaniji „Firmenich”. „Med ima uistinu kalasičan ukus, ali istovremeno ukus meda ponovo postaje veoma popularan poslednjih godina. Ljudi ponovo otkrivaju kakve fantastičane i raznolike ukuse ima med u zavisnosti od vrste meda”.

Sjedinjene Američke Države – Neverovatne fotografije

Poznati fotograf iz Los Anđelesa je napravio seriju slika ljudi, žena, dece čak i životinja, potpuno preliivenih medom. Ono što je dobio, bile su umetničke fotografije koje su zaista neverovatne.

Fotograf Blake Little je fotografisao neke od najvećih zvezda holivuda uključujući Gvinet Paltrow, Toma Kruza, Semjuela L. Džeksona, ali njegov poslednji projekat „sačuvano u čilibaru” nikog nije ostavio ravnodušnim. Blake je objasnio da je na ovakvu ideju došao sasvim slučajno, dok je fotografisao čoveka koji je ličio na medveda, dok su mu ruke bile umazane medom. On je rekao „dok sam posmatrao dobijene slike, zainteresovao me je izgled meda koji je kapao sa ruke čoveka, ruka je izgledala kao da je sačuvana u čilibaru”. Blake je napravio više od 60 slika i objavio ih u albumu „Sačuvani”.

Velika Britanija – Ostrvo bez varoe

Evropska unija je zvanično objavila da na ostrvu Man ne postoji varoa u pčelinjim zajednicama. Prema naučnim istraživanjima, parazit varoa je omogućio virusima da širom planete unište na milione pčelinjih zajednica. Vlasti na ostrvu Man su od 2008. godine zajedno sa pčelarima pokrenuli inicijativu za dobijanje statusa teritorije na kojoj nije zabeleženo prisustvo varoe u pčelinjim zajednicama. Keith Osbourne, predsedavajući komiteta za unapređenje pčelarstva na ostrvu Man rekao je: „Mi smo još uvek srećni što nemamo Varou u pčelinjim zajednicama i naše matice su i dalje vrhunске”. Na ostrvu Man ima oko 800 pčelinjih zajednica.

Katar – Proizvodnja meda u pustinji

Uz finansijsku i tehničku podršku Ministarstva za zaštitu životne sredine Katara, pčelari iz ove zemlje proizveli su rekordnih 16 tona meda u pustinji na godišnjem nivou. Vlada Katara planira da uz obilnu podršku u naredne četiri godine duplira proizvodnju meda iz pustinje i postigne proizvodnju od 30 tona, i to podrškom većem broju pčelarskih farmi. Med iz Katarske pustinje je poznat i popularan, pre svega zbog upotrebe u medicinske svrhe u ovoj zemlji, a popularan je i kao afrodizijak. Na tržištu ovaj med dostiže cenu i do 100 dolara za kilogram.

Sjedinjene Američke Države – Barak Obama pije pivo napravljeno od meda

Predsednik Sjedinjenih Američkih Država, Barak Obama, otkrio je da redovno pije pivo koje je napravljeno od meda. On je rekao da med potiče iz pčelinjaka u bašti koju održava prva dama SAD -a, Mišel Obama. On je ovo izjavio tokom intervjua jednom američkom sportskom novinaru, koga je primio u kuhinji Bele kuće. On je rekao da sâm pravi pivo od meda i da je ovo piće odavno poznato.

Norveška – Pčelama prija crno vino

U časopisu „Aging“ objavljeni su rezultati više istraživanja koja su urađena na Norveškom prirodnačkom univerzitetu u saradnji sa ASU školom prirodnih nauka. Ovim istraživanjima testiran je uticaj resveratrola na pčele, supstance koja se može naći u crnom vinu. Istraživanjem je utvrđeno da se životni vek pčela koje su konzumirale ovu supstancu produžio za 33-38 procenata, istovremeno je pokazan pozitivan uticaj na ishranu pčela. „Po prvi put, testirali smo efekte resveratrola na medonosne pčele“ rekli su Brenda Rascon iz ASU škole, kao i Gro Amdam profesor Norveškog prirodnačkog univerziteta. „Možemo sa sigurnošću tvrditi da pod normalnim životnim uslovima, resveratrol produžava životni vek pčele“.

Francuska – Misterija plavog meda

Pčelari u francuskom gradu Ribeauvill, bili su iznenađeni kada su videli da su njihove pčele vraćajući se iz pašne donele neobičan nektar, koji su pretvorile u med plave boje. Ova misterija je pobudila veliku pažnju pčelara i tražili su odgovor. Ubrzo je ustanovljeno da su pčele sakupljale otpad iz obližnje fabrike. Pčele su prerađivale otpad iz poznate fabrike čokolada i bombona „M and Ms“. Nadležni u fabrici su izjavili „da su istog trenutka kada su utvrdili da postoji problem, pokrenuli postupak i očekuju da ga u kratkom roku reše“.

Malezija – Cvetovi sa kafom privlače pčele

Svako od nas ima omiljen način spremanja kafe. James Thomson tvrdi da i pčele imaju određen ukus za kafu i da će posećivati cvetove koji sadrže odgovarajuću količinu kofeina. On je izveo veliki broj testova i utvrdio da pčele češće posećuju biljke koje sadrže kofein i zbog toga imaju veće šanse da budu oplodjene. Oni sami priznaju da treba još raditi na ovom pronalasku i pozivaju ostale pčelare da se uključe u razvoj ove ideje.

Australija – Centrifuga za vrcanje meda postaje prošlost

Dva australijska pčelara, otac i sin, Stjuart i Cedar Anderson, tvrde da su osmislili novu pčelinju košnicu iz koje med nije potrebno vrcati centrifugom, već med direktno iz košnice curi u tegle, bez ikakvog uznemiravanja pčelinjeg društva. Oni su dizajnirali posebne ramove koji su strukturno pokretni i koji se pomoću specijalnog metalnog ključa pokreću unutar košnice i menjaju svoju strukturu. Čelije koje su napunjene medom se blago razdvajaju i omogućavaju da med procuri, a zatim kroz posebnu cev koja se ugradi na ram teče u teglu pripremljenu van košnice. Oni tvrde da se ovom košnicom značajno olakšava izdvajanje meda, pčele u košnici se ne uznemiravaju, što smanjuje stres.

Nikaragva – Nekontrolisano uništavanje šuma ugrožava pčelarstvo

Proizvođači meda u Nikaragvi, obratili su se svojoj vladi i iskazali veliku zabrinutost za budućnost pčelarstva u ovoj zemlji zbog prekomerne seče šuma, kao i nekontrolisanog paljenja šuma. Da bi smanjili efekte uništavanja šuma, Nacionalni savez pčelara Nikaragve je promovisao teritorije koje treba da budu strože zaštićene od prekomerne seče. Oni se trude da uvere javnost da pčele imaju veliku ekonomsku važnost za Nikaragvu i da je važno zaštititi šumsko stanište.

tradiciji srpskog porodičnog zadrugarstva, radi zadovoljenja potreba osnivača za pčelarskom opremom i reprofmaterijalom, kao i za prodaju pčelinjih proizvoda. Danas je Zadruga moderna kompanija sa preko 40 zaposlenih, preko 50 kooperanata i sa izgrađenom mrežom pouzdanih poslovnih partnera.

Sa ciljem daljeg širenja delatnosti, 2010 godine je osnovano društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge Pčelar d.o.o. u Vršcu, radi daljeg plasiranja proizvoda na teritoriji centralne i istočne Evrope.

Asortiman robe koji se nalazi u našoj ponudi od preko 500 artikala, više je nego raznovrstan i u potpunosti prilagođen svim poslovima vezanim za pčelarenje na ovim prostorima. Kod nas možete nabaviti prvenstveno domaće proizvode, izrađene od materijala sa srpskog porekla, ali i proizvode iz inostranstva. Široka paleta proizvoda koja obuhvata:

- Košnice svih tipova i delove,
- Vrcaljke i opremu za vrcanje meda,
- Opremu za pakovanje meda,
- Pčelarski pribor i alat,
- Zaštitnih sredstava,
- Lekove i stimulativna sredstva,
- Hrana za pčele i satne osnove.

Garantujemo da ćete na jednom mestu pronaći sve što vam je potrebno u svakodnevnom radu sa pčelama. Posetite naše prodavnice u Trsteniku i Vršcu ili web strane www.roj.rs i www.pcelar.rs, i uverite se u kvalitet naših proizvoda.

Pana Djukica 2/2, 37240 Trstenik
 Maloprodaja: +381 (0) 37 714 232, 717 600
 Komercijala: +381 (0) 37 723 450, 037 723 57
 (0)63 11 63 680
www.roj.rs, roj@ptt.rs

Miloša Obilića bb, 26300 Vršac
 Maloprodaja: +381 (0) 13 28 300 20
 Fax: +381 (0) 13 836 197
 Komercijala: +381 (0) 66 100 500
www.pcelar.rs, info@pcelar.rs

Pouzdati partner:

Bulevar Oslobođenja 29, Krnjevo
www.medino.rs

Medino

otkup@medino.rs

Stupite u kontakt sa nama
brzo, efikasno i lako.

Kontaktirajte nas putem
elektronske pošte i u kratkom
roku ćete dobiti odgovor.

lokalne vrste
globalna popularnost

BAGREMOV MED

Bagrem (*Robinia pseudoacacia*) je prva drvenasta biljka koja je iz daleke Severne Amerike doneta u Evropu i koja se uspešno aklimatizovala na nove uslove još početkom sedamnaestog veka. U Severnoj Americi je tada ovo drvo bilo već dobro poznato. Američki istoričar Wesley Greene je nedavno izjavio da su „Sjedinjene Američke Države stvorene zahvaljujući bagremovom drvetu”. Pretpostavlja se da su za prenošenje bagrema u Evropu zaslužni otac i sin, Jean i Vespasien Robin, francuski botaničari koji su bili u službi francuskog kralja Henrija IV, najverovatnije iz Luizijane. Bagremovo drvo se veoma brzo proširilo Evropom i danas se u mnogim državama bagrem smatra nacionalnim drvetom. Bagrema najviše ima u Mađarskoj, Rumuniji, Srbiji, Bugarskoj, Slovačkoj, Ukrajini, Italiji i Francuskoj. Poslednjih decenija je sadnja bagrema postala veoma popularna u Kini i Južnoj Koreji. Ovo drvo je specifično po tome što je vrlo tolerantno na kvalitet zemlje na kojoj raste, kao i na klimu, pa je često sađeno na terenima koji su veoma teški, u cilju fiksacije zemlje. Veoma

brzo se razmnožava, širi i raste. Povoljno utiče na zemljište na kojem raste, jer vezuje azot iz atmosfere za svoj korenski sastav i na taj način oplemenjuje zemljište koje postaje plodnije. Bagrem ima veliki značaj za pčelare, jer cvet ove biljke obilno luči nektar koji pčele rado sakupljaju i od njega nastaje veoma cenjen monoflorni bagremov med. Bagrem je listopadno drvo i raste od 20 do 25 metara u visinu, a može biti široko od 30 do 60 centimetara. Poslednjih godina je vršena selekcija i stvaranje novih vrsta bagrema koje imaju bolje karakteristike. Na ovome je najviše rađeno u Mađarskoj, gde ovo drvo obuhvata preko 20 procenata ukupne drvne flore, a teme u vezi sa ovim drvetom su veoma zastupljene u kulturnom nasleđu ove zemlje. Najčešće cveta tokom aprila, maja i juna. Cvetovi su bele boje, ali postoje i vrste bagrema sa drugim bojama cveta, oni su grozdasto raspoređeni i cvetaju od 10 do 15 dana. Veoma je prijatno biti u okolini procvetalog bagrema u tom periodu, jer ceo kraj opojno miriše, a drvo je veoma upečatljivo okićeno, pa su ga zbog toga u Americi prozvali „Kraljevsko drvo”. Cvet ove medonosne drvenaste biljke je jako izdašan i može dati i do 1000 kilograma meda po hektaru. Plod bagrema je mahuna u kojoj se nalaze semena.

Ljudi su odavno otkrili terapijska svojstva bagremovog cveta i koristili ga u narodnoj medicini. Cvet ove biljke je jak antiseptik, deluje terapijski na nervni sistem, digestivni trakt, kao i na pluća. Bagremov cvet ima kompleksan hemijski sastav i sadrži: tanine, vitamin C, šećere, organske i fenolne kiseline, kao i etarska ulja. Ovi korisni sastojci se nalaze i u nektaru koji luči cvet ove biljke, a pčele ga rado i uspešno sakupljaju i prerađuju u med koji je zbog ovih karakteristika veoma cenjen kod potrošača širom planete. Bagremov med je svetle boje, žućkasto bele ili žućkasto zelene, a kada ne sadrži primese nektara drugih biljaka, često je providan kao staklena čaša. Aroma ovog meda je prijatna, cvetno-voćna, a odlikuje ga i lep miris. Ovaj med je vrlo sladak, blago kiselast, a mogu se osetiti i tragovi ukusa vanile. Veoma je cenjen, jer nakon konzuiranja nema naknadnih ukusa koji ostaju u ustima.

Zbog povećanog sadržaja fruktoze, ovaj med tokom dužeg perioda ostaje nekristalisan i može ostati u tečnom stanju i do dve godine.

Bagremov med je izuzetno lekovit i jedan je od najcenjenijih vrsta meda. Smiruje nervni sistem i otklanja posledice nakupljenog stresa, te nam pomaže u lečenju nesanice, jer omogućava zdrav san. Ima vrlo blag ukus i lako je svarljiv, pa se preporučuje i za ishranu dece starije od godinu dana. Kod odraslih, pored toga što smanjuje tegobe u slučaju nesanice, stresa i nervoze, pokazao se jako dobrim za regulisanje probave. Bagremov med je veoma efikas kao pomoćno sredstvo za ljudski organizam kada dođe do prehlade, a i okrepljuje iscrpljeni organizam. Najbolje je čuvati ga van domašaja svetlosti na sobnim temperaturama.

Važna karakteristika bagremovog meda je da se u njemu ne mogu naći ostaci pesticida, jer se bagremovo drvo ne tretira nikakvim pesticidima. Mnogim potrošačima je ovo veoma važno, jer ga konzumiraju i oni koji su alergični na polen, zbog manje koncentracije polena u ovom medu (pčele za vreme bagremove paše praktično ne posećuju druge biljke).

Ovaj med je posebno popularan kod mladih, jer čini sastavni deo različitih dijeta. A mnogi poznati kuvari u svetu koriste bagremov med kao sastojak za pripremanje mnogih jela i salata. Zbog svog blagog ukusa, može se kombinovati sa različitim vrstama sireva, jogurta, voća i sladoleda. Bagremov med zbog svoje popularnosti kod potrošača postiže povoljne cene na tržištu, iako je proizvodnja ovog meda relativno rasprostranjena širom sveta. U svetu se prodaje pod različitim tržišnim imenima, ali kupci svakako lako prepoznaju kvalitetan bagremov med. Srbija ima povoljne uslove za proizvodnju bagremovog meda i to je najvažnija paša u našoj zemlji. Pčelari uspevaju da u pojedinim

godinama iskoriste dve pa i tri pčelinje paše. Med iz Srbije je vrhunskog kvaliteta, što je rezultat znanja koje poseduju srpski pčelari kao i klimatski i geografski uslovi koji odgovaraju proizvodnji ovog meda. Poslednjih godina, bagremov med iz Srbije je pronašao put ka potrošačima širom planete i potvrdio je svoj kvalitet na probirljivom tržištu. Kompanija „Medino” iz Krnjeva je tokom svih godina promovisala ovaj vrhunski med iz Srbije i širila broj kupaca, koji su polako otkrivali kvalitet ovog meda. Ovo je uticalo i na povoljniju cenu ovog meda, a srpski pčelari treba da se izbore za to da se površine pod bagremom više ne smanjuju, da se poveća proizvodnja bagremovog meda i da se sačuva kvalitet.

slatki kutak RECEPTI SA KRNJEVAC MEDOM

VOĆNA SALATA SA MEDENIM PRELIVOM

1. Bananu, jabuku, krušku, pomorandžu, kivi i jagode oprati, po potrebi oljuštiti i iseckati na komade iste veličine. Očistiti nar tako da ostanu samo semenke, bez bele kore. Možete koristiti i drugo sezonsko voće, po ukusu.
2. Iscediti sok iz limete i limuna, dodati cimet i Krnjovac lipov med i žicom ili viljuškom mešati dok se med ne otopi. Ukoliko je preliv previše gust, dodati 1 kašiku vode.
3. Pripremljeno voće sjediniti sa prelivom u većoj posudi i ravnomerno rasporediti u 4 činije za serviranje dezerta.
4. Posuti orasima, ukasiti listovima nane i servirati odmah.

Idealno osveženje u predstojećim danima. Krnjovac lipov med savršeno parira slatkoći voća, čineći ovu salatu vrlo posebnom.

Sastojci za 4 osobe:

- 1 banana
- 1 jabuka
- 1 kruška
- 1 pomorandža
- 2 kivija
- 1/2 nara
- 100g jagoda
- 1 limeta
- 1 limun
- 4 kašike Krnjovac cvetnog meda
- 25g seckanih oraha
- Prsohvat mlevenog cimeta
- Nekoliko svežih listova nane

Medino

BROJ 1 OTKUPLJIVAČ MEDA U SRBIJI

026 821 080
otkup@medino.rs

KOŠNICA KOMERC
KRUŠEVAC
Tel: 037 886 225, 064 35 84 037

LR KOŠNICA DB KOŠNICA RAMOVI

API-TRADE
LESKOVAC
WWW.APITRADE.RS
APITRADE@HOTMAIL.COM
f APITRADE.RS

Možemo Vam ponuditi:

- Zamena sirovog voska i starog sača za satne osnove
- Prodaja satnih osnova
- Otkup sirovog voska
- Prerada Vašeg voska u Vašem prisustvu

Proizvedeno u Srbiji

Vasić Zvonimir, majstor pčelarstva, Veselina Masleše 19, Leskovac, Srbija
+381 (0) 16-282-815, (0) 63-418-096 (0) 63-871-6545

slatki kutak RECEPTI SA KRNJEVAC MEDOM

NAMAZ OD KOZIJE SIRA

Gotov za tili čas, ovaj namaz je odlično predjelo poslužen uz grisine ili sveže, hrskavo povrće isečeno na štapiće.

Za 4 osobe:

250g mekog kozijeg sira (ili kombinacija kravljjeg i sira sa plavim plesnima)

50g grčkog jogurta

3 kašike Krnjevac livadskog meda

1 kašika maslinovog ulja + 1 kašičica za garnirung

1 kašičica svežih listova majčine dušice (ili prstohvat suve) + par listova za garnirung
Po prstohvat soli i sveže mlevenog crnog bibera

1. U većoj činiji izgnječiti koziji (ili druge predložene sireve) viljuškom i temeljno sjediniti sa ostalim sastojcima.

2. Prebaciti namaz u činiju za serviranje i dekorisati sa još malo maslinovog ulja i majčine dušice.

ISO 9001:2008 GMP CERTOP HACCP

CheckMite+ 100 mg/l

APILIFE VAR

VAROTOM

FURMITON

APIMAM

Hrana za pčele

Mravlja i oksalna kiselina

Lekovi za pčele

Stresać pčela

Vrhunska pčelarska oprema

INOX KANTA

Vrhunski pčelarski pribor

- Otkup i prodaja VOSKA
- SATNE OSNOVE (registrovani za ceo svet) (domaći i uvozni)

Pomoćna lekovita sredstva i kozmetika na bazi pčelinjih i biljnih proizvoda

KVALITET KOJI TRAJE

EVROTOM
PROGRAM ZA PČELARSTVO

SRBIJA, Ruma, Kraljevačka 46,
Tel: ++381 22 479 569, Fax: ++381 22 471 675
BUGARSKA, Sofija, Tel/fax: ++359 2 995 02 80
UKRAJINA, Kijev, Tel: +380 44 270 25 83
HRVATSKA, Vinkovci, Tel: +385 98 933 7774
e-mail: evrotom@hotmail.com
<http://www.evrotom.com>

POLEN iz Srbije

Sakupljač polena